„NOWY ŚWIAT"
The only Polish A. B. C.
Newspaper in the East

Nowy Świat
THE POLISH MORNING WORLD

Kto raz przeczytał „NOWY ŚWIAT" Ten zawsze go czyta

No. 334. ROK XXVII. DAILY AND SUNDAY. NOWY ŚWIAT SOBOTA, 29 LISTOPADA (SATURDAY, NOVEMBER 29), 1924. Entered as Second Class Matter, March 31st, 1914, at New York Post Office, New York, N. Y. CENA 3 CENTY

Polska pragnie zaciągnąć pożyczkę w St. Zjedn.

ANGLJA DOMAGA SIĘ MANDATU NAD SUDANEM

MA SIĘ ZWRÓCIĆ Z TEM ŻĄDANIEM DO LIGI NARODÓW

LONDYN, 28 listopada. — Rząd angielski zastanawia się nad możliwością zwrócenia się do Ligi Narodów z żądaniem, by Anglji przyznała mandat nad Sudanem. Wysoki komisarz angielski w Egipcie Allenby naradza się z premjerem egipskim Ziwar Paszą nad dojściem do porozumienia w sprawie czterech punktów jeszcze nie wypełnionych przez rząd bolszewicki.

Hiszpanja planuje 6-letnią blokadę Marokka

MADRYD, 28 listopada. — Dyktator Primo de Rivera poraz pierwszy ogłosił oficjalnie, iż ewakuacja wojsk hiszpańskich z Marokka zbliża się ku końcowi. Według planu już zdecydowanego, Hiszpanja utworzy wzdłuż wybrzeża ścisłą blokadę lądową i morską swego dawnego Marokka, nakładając olbrzymie cła na towary, przywożone i wywożone z Marokka, w celu zmuszenia Marokkańczyków do uległości Hiszpanji.

Wyniesienie zwłok D-ra Bronisława Dominika Kułakowskiego z domu żałoby

Obłąkana religijnie Ukrainka morduje swego gospodarza

RANI CIĘŻKO JEGO ŻONĘ I CÓRKĘ, RZEKOMO Z ROZKAZU BOŻEGO — ZBRODNIARKA ZOSTAŁA OSADZONA W DOMU WARJATÓW

PLAINFIELD, N. J., 28 listopada. Marja Kumziak z pochodzenia Ukrainka, lat 32, zatrudniona od ostatniego maja, jako służąca w domu George H. Davey, 339 E. 6 w przystępie religijnego szału, zamordowała siekierą swego gospodarza, poraniła ciężko jego żonę, a lżej 12 letnią córeczkę, której zadała głęboką ranę w policzek.

Warjatka wstała z łóżka o godzinie drugiej w nocy, wziąwszy z piwnicy ostrą siekierę, udała się do pokoju gospodarza, pogrążonego we śnie, którego jednem uderzeniem pozbawiła życia, następnie udała się do pokoju gospodyni, która spoczywała z 12 letnią córką w jednem łóżku. Cierpiąca na serce pani Davey przebudziła się w chwili, gdy warjatka wchodziła do pokoju i zaświeciła lampkę elektryczną. Równocześnie przebudziła się jej córeczka. Warjatka rzuciła się z siekierą na swą panią, zadając jej głębokie rany na rękach i twarzy. Dziewczynka zawdzięcza swe ocalenie szybkości, z jaką się uchyliała od ciosów. Ostatecznie warjatka dosięgła ją kończyną siekiery, przecinając lewy policzek. Przerażona dziewczynka wybiegła na ulicę, wołając sąsiadów na ratunek.

Warjatka tymczasem myśląc, że spełniła swoje „boże" posłannictwo, usiadła na krześle obok swej pani a odstawiwszy okrwawioną siekierę na bok, poczęła jej opowiadać, jak w nocy obudziwszy się ze snu, usłyszała głos boży nakazujący jej surowo zabić swego gospodarza, jego żonę i córkę, bo w nich zły duch wstąpił.

Zbudzeni wołaniem o pomoc są siedzi pośpieszyli na ratunek. Najpierw ubezwładniono i związano warjatkę, którą zamknięto w osobnym pokoju, następnie zawezwano policję i doktora. Przybyły lekarz, opatrzył ciężko ranną panią Davey i córeczkę, które natychmiast zostały odesłane do szpitala. Pani Davey, cierpiąca na serce, prawdopodobnie nie przeżyje ciężkich ran. Oględziny lekarskie zwłok zamordowanego Davey'a wykazały, iż został on zabity na miejscu od jednego uderzenia.

Zawezwana policja zabrała warjatkę na policję, gdzie uznano ją formalnie za obłąkaną na tle religijnym i po nałożeniu kaftana odesłano ją do szpitala warjatów.

Tragiczne morderstwo p. Davey i poranienie jego żony i córki, wywołało w całem mieście wstrząsające wrażenie. Według zeznania ciężko rannej pani Davey i jej córeczki Marja Kumziak była niezwykle pracowita służąca, utrzymująca w całym domu wzorową czystość. Jedyną, nie budzącą zaufania u niej rzeczą, było ciągłe zamyślanie się, podczas którego mówiła sama ze sobą o rzeczach religijnych. Do St. Zj. przybyła przed 14 laty ze wschodniej Małopolski. Kumziak była fanatyczną katolicką, ale chętnie rozmawiała o sprawach religijnych w celu nawrócenia wyznawców innych wyznań na religję rzymsko-katolicką, mimo, że nie zadawalą sobie trudu lepszego poznania zasad swojej religji. Nie miała bowiem u siebie ani jednej książki religijnej, ani historji biblijnej w języku ukraińskim. W wieczór przed tragicznym wypadkiem Kumziak rozmawiała podczas kolacji ze swym gospodarzem, który był kongresnacjonalistą, na temat religijny i odeszła do swego pokoju, nie okazując żadnego wzburzenia. — Rozmowa wieczorowa widocznie wzbudziła fanatyzm w nieszczęśliwej kobiecie, który następnie zamienił się w szał i pchnął ją do morderstwa swego gospodarza i ciężkiego poranienia jego żony w przekonaniu, że w nich zły duch wstąpił, który im nie pozwala zostać katolikami.

Wypadek nieszczęśliwej służącej ukraińskiej jest smutnym przykładem zgubnych nauk kleru katolickiego, który zamiast swym wyznawcom wykładać rozumnie zasady religijne, wpaja w nich fanatyzm religijny i wściekłą nienawiść do wszystkich ludzi innej wiary, ogłaszając ich za heretyków, skazanych na wieczne męczarnie piekielne, dlatego tylko, że odrzucili brednie rzymskich wieszczków przypisujących sobie monopol na zbawianie ludzkości.

Włosi zapatrują się poważnie na kryzys angielsko-egipski

RZYM, 28 listopada. — Rozwój wypadków w Egipcie budzi we Włoszech niezwykłe zainteresowanie. Politycy włoscy są przekonani, że nadszedł czas, kiedy problem śródziemno-morski został ostatecznie poruszony i bez udziału Włoch nie będzie mógł być skutecznie załatwiony. Włosi przypuszczają, że nadszedł czas, kiedy Anglja, która dotychczas nie chciała słuchać o pretensjach włoskich na morzu Śródziemnem, będzie inaczej mówić w chwili, gdy zatarg angielsko - egipski dojdzie do punktu kulminacyjnego.

Włosi mają nadzieję, że z okazji kryzysu egipskiego, zwiększą swoje wpływy na morzu Śródziemnem stosownie do swej siły morskiej, czemu dotychczas Anglja sprzeciwiała się zazdrośnie.

TROCKI WYRZUCONY PRZEZ BOLSZEWIKÓW

Wyklęty za herezję przeciw wierze komunistycznej

LONDYN, 28 listopada. — Według wiadomości nadesłanej z Rygi do londyńskiego Daily Mail, Leon Trocki został usunięty ze stanowiska komisarza armji i floty za herezję, głoszoną przeciw wierze komunistycznej.

Trocki prawdopodobnie zostanie skazany na wygnanie na Kaukaz albo na jaką dyplomatyczną placówkę zagraniczną.

Komuniści oskarżają Trockiego o odwrócenie się od komunizmu i słabianie się do mieńszewizmu, którego był jednym z przywódców, zanim został komunistą, by pomóc Leninowi przy budowaniu ustroju komunistycznego.

BOLSZEWICY ŻAŁUJĄ ODRZUCENIA ANGIELSKO ROSYJSKIEGO TRAKTATU

Wzywają Anglję do dostarczenia dowodów, że list Zinowiewa jest prawdziwym

LONDYN, 28 listopada.—Rząd bolszewicki w nocie przesłanej angielskiemu w związku z odrzuceniem przez rząd premjera Baldwina traktatu angielsko-rosyjskiego, wyraża żal, iż traktat zawarty z rządem byłego premjera MacDonalda został odrzucony i obydwa państwa zostały pozbawione korzyści, jakie im mógł przynieść zawarty traktat. Odnośnie listu Zinowjewa, rząd bolszewicki domaga się od rządu angielskiego przedstawienia dowodów, iż inkryminowany list był autentycznym listem Zinowjewa, który ze swej strony wyraża gotowość przedstawienia wszystkich rejestrów bolszewickiej międzynarodówki, iż podobny list nie był przez międzynarodówkę wysłany.

Rząd bolszewicki zgadza się na wyznaczenie bezstronnego sądu polubownego, któryby się zajął, zbadaniem autentyczności listu.

BUNT COFAJĄCYCH SIĘ Z SUDANU EGIPCJAN

Zbuntowani żołnierze zostali rozbrojeni przez Anglików

KAIRO, 28 listopada. — Dwa plutony armji egipskiej w Sudanie, stojące załogą w Chartumie, zbuntowały się i zaatakowały wojskowy szpital, zabijając trzech lekarzy wojskowych.

Żołnierze angielscy po krótkiej walce otoczyli i rozbroili zbuntowanych żołnierzy, którzy nie widząc możności stawiania dalszego oporu, poddali się.

Żołnierze angielscy nie będą na przyszłość karani za niepodporządkowanie się za użycie nieprzyzwoitego języka w razie kłótliwej rozmowy ze swoimi przełożonemi.

Faszyzm włoski wstrząśnięty skutkiem wewnętrznego przesilenia

RZYM, 28 listopada. — Głównodowodzący milicji faszystowskiej gen. Balbo w liście, napisanym do przywódców faszystowskich w Bologna, zaleca im uciekanie się do najbrutalniejszych gwałtów w walce z zywiołami radykalnymi, ażeby przez to zmusić rząd do utrzymania dawnych metod faszystowskich.

List ten jest dowodem, że w łonie samych faszystów wystąpiła opozycja wielokroć gorsza od rzeczywistej opozycji. Mussolini skłania się do umiarkowanego kierunku faszystowskiego, gen. Balbo reprezentuje prawdziwych faszystów, którzy pragną rządzić Włochami przy pomocy pałki i noża.

Pamiętajcie o Funduszu im. Józefa Piłsudskiego!

8 OSÓB ZABITYCH W KATASTROFIE KOLEJOWEJ

CHICAGO, 28 listopada. — Ośiem osób zostało zabitych w dwuch oddzielnych katastrofach kolejowych na krzyżówce w Lombard, Ill., 38 mil na południowy zachód od Chicago, skutkiem najechania pociągu na automobil.

Brazylijskie wojska federalne łączą się z powstańcami

MONTEVIDEO, 28 listopada.— Garnizon wojsk federalnych w mieście Santa Maria w południowej części stanu Rio Grande, składający się z dwuch batalionów piechoty i jednej baterji artylerji i oddziału eskadry lotniczej zbuntował się i przyłączył się do powstańców.

ZE ŚWIATA

Prezydent Meksyku Obregon otrzymał dzisiaj od ambasadora japońskiego jedno z najwyższych japońskich odznaczeń — Order Chryzamentu — nadawany tylko członkom rodzin panujących.

Pomiędzy przedstawicielem rządu bolszewickiego w Paryżu a komitetem rosyjskiej cerkwi w Paryżu wre zaciekły spór o posiadanie cerkwi w Paryżu ofiarowanej przez byłego ambasadora carskiego w ręce Komitetu Rosjan przebywających w Paryżu.

Mieszkańcy miasta Detroit, Mich. dzięki konkurencyjnej wojnie dróżek samochodowych mają bezpłatną jazdę dzięki ogłoszeniom niezależnej kompanji dróżek, która ogłasza darmową jazdę, tylko napiwek dla szofera.

Francuski admirał komendant portu Bizlety w Północnej Afryce nie przyjął misji bolszewickiej, za co został odwołany przez rząd Herriota.

Pod stajnią pewnego farmera w Bolston, N. Y. został odnaleziony skład fałszywych kwodrów, które przed dziesięciu laty były w obiegu w tej okolicy. Fałszywe kwodry były lane z bronzu i posrebrzane.

Ambasador bolszewicki Krassin twierdzi, iż gmach cerkiewny jest własnością rządu sowieckiego i domaga się oddania go w zarząd ambasady.

Syn regenta węgierskiego Stefan Horty student politechniki został skazany na cztery dni więzienia za odbycie pojedynku ze swoim kolegą szkolnym z powodu nieporozumienia w kwestji politycznej.

W SUMIE 15,000,000 DOLARÓW

Podniesienie poselstw polskich we Francji i Watykanie do rangi ambasad—zatwierdzone

NEW YORK, 28 listopada. — Rzeczpospolita Polska nawiązała rokowania z amerykańskimi finansistami w celu zaciągnięcia pożyczki w sumie $15,000,000, albo więcej. Jakkolwiek dotychczas nie zostało stwierdzone, na co Polska tej pożyczki użyje, ani czy pożyczka zostanie napewno przyznana, w kołach finansowych panuje przekonanie, iż Polska zaciąga pożyczkę w związku z ostatnim układem zawartym z rządem St. Zj. w sprawie spłaty długów zaciągniętych w czasie powstania państwa polskiego.

Rząd polski potrzebuje tej małej pożyczki na spłatę pewnych długów, których termin mija w 1927 roku i rat należnych fabryce lokomotyw Baldwina, której Polska winna około $12,000,000 i Service Truck Co., której winna $3,500.000.

Zrównoważenie budżetu, zawarcie ostatnio przez Polskę umowy o spłacie długów, poprawiło znakomicie kredyt Polski na finansowych rynkach amerykańskich.

Wybitni finansiści są zdania, że z chwilą ratyfikacji umowy polsko-amerykańskiej o spłacie długów przez Kongres St. Zjedn. i Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, co nastąpi za kilka miesięcy, rząd polski rozpocznie rokowania o zaciągnięcie w Stanach Zjednoczonych właściwej pożyczki w sumie dochodzącej kilkudziesięciu, a może $100,000,000.

* * *

WARSZAWA, 28 listopada. — Podniesienie poselstw polskich we Francji i przy Watykanie do godności ambasad zostało zatwierdzone przez rząd polski na ostatniem posiedzeniu gabinetu.

ANGLJA I FRANCJA NARADZAJĄ SIĘ NAD KWESTJĄ AFRYKAŃSKĄ

Dla ewentualnego współdziałania w utrzymaniu pokoju

PARYŻ, 28 listopada. — Ambasador angielski lord Creve został dzisiaj przyjęty na dłuższej konferencji u premjera Herriota dla naradzenia się nad możliwością pokojowego załatwienia problemu północno-afrykańskiego. Z powodu walk w hiszpańskim Marokko, w francuskim Tunisie powstało poważne zaniepokojenie na skutek wiadomości o zwycięstwach powstańców nad Hiszpanami i na skutek wytężonej propagandy komunistycznej. Rząd francuski zajęty ekonomicznem podnoszeniem prowincji Tunisu, stosunek ludności mahometańskiej do beja Nominalnego, władcy kraju, pozostawił niezmieniony, skutkiem czego ludność w Tunisie, chociaż wszystko dobre zmuszona jest przypisać Francuzom, uważa, że Francuzi czynili to z pozwolenia beja, który przez ludność po dawnemu uważany jest za władcę kraju. Ten niejasny stan grozi Francji pewnemi trudnościami wskutek coraz bardziej zwiększającego się fanatyzmu religijnego ludów mahometańskich.

MOŻLIWOŚĆ PRZYWRÓCENIA MONARCHJI W CHINACH

Tymczasowy prezydent Tuan zamierza się ogłosić regentem Chin

LONDYN, 28 listopada.—Tymczasowy prezydent Chin Tuan zamierza ogłosić się regentem Chin w zamiarze przywrócenia w Chinach z powrotem ustroju monarchicznego.

Tuan działa w porozumieniu z gen. Chang Tsao Linem, zwolennikiem polityki japońskiej po zrzeczeniu się władzy w Pekinie przez generała chrześcijańskiego Fen Yu Hsiang.

INAUGURACJA MEKSYKAŃSKIEGO PREZYDENTA

W obecności 100 delegatów Amerykańskiej Federacji Pracy

MEXICO CITY, 28 listopada.— W przyszłą niedzielę, 30go listopada odbędzie się w narodowem stadium instalacja prezydenta elekta generała Collesa przy współudziale przynajmniej 50,000 obywateli i w obecności 100 delegatów amerykańskiej Federacji Pracy, którzy zostali specjalnie zaproszeni przez nowoobranego prezydenta. Delegaci amerykańscy po zakończeniu konferencji narodowej w El Paso, udali się specjalnym pociągiem do stolicy Meksyku, by wziąć udział w uroczystości. Niepotwierdzone dotychczas pogłoski donoszą, że nie szczęśliwy współzawodnik nowego prezydenta gubernator stanu Sinaola gen. Flores, ma podnieść rewolucję akurat w dzień uroczystej inauguracji.

Dożywotnie więzienie na 139 komunistów estońskich

REWEL, 28 listopada. — Trzydziestu dziewięciu komunistów estońskich zostało skazanych na dożywotnie więzienie, oskarżonych o usiłowanie dokonania obalenia rządu i zaprowadzenia dyktatury bolszewickiej.

Siedemdziesięciu oskarżonych o współudział w spisku, zostało skazanych od 6 do 15 lat więzienia.

PIĘCIU NOWYCH KANDYDATÓW NA STOŁEK ELEKTRYCZNY

NEW YORK, 28 listopada. — W więzieniu stanowem w Sing Sing czynione są przygotowania przez zarządcę więzienia dla stracenia pięciu nowych kandydatów do krzesła elektrycznego, między innymi Onufrego Bigmowa, Rosjanina.

Sąd przyznał Polce $12,000 odszkodowania

LODI, N. J., 28 listopada. — Pani Józefina Boncewska, której mąż zmarł na skutek zatrucia się księżycówką, zakupioną w klubie polskim w Lodi, uzyskała wyrok na sumę 12,000 dolarów przeciw oskarżonemu klubowi.

Pani Boncewska twierdzi, że mąż jej zmarł na skutek wypicia wódki zakupionej w klubie, co stwierdziło również zeznanie lekarza Ogdena, który przeprowadzał analizę zatrutej wódki.

W poniedziałkowym „Nowym Świecie"

„Rozwiązanie Sejmu"

Korespondencja z Warszawy

T. WIENIAWY-DŁUGOSZOWSKIEGO

Kronika miejscowa

POGORZELCOM

Na przedstawieniu „Karpaccy Górale" urządzonem przez Oddz. I Związku Młodzieży Polskiej w Brooklynie, zebrano na apel ob. Konstantego Nidzgorskiego, jednego z najbardziej czynnych obywateli i członków tego Towarzystwa sumę — $81.47.

Ob. Nidzgorski, objeżdżając polskie osady w okolicy New Yorku, spotyka się z polskimi byznesistami, a także z polskiemi rodzinami i gdziekolwiek może, sam pomaga lub innych do pomocy zachęca.

Znając dzielnice Jersey City, gdyż i tam cukierki dostarcza, na własne oczy widział zniszczenie, jakiego dokonał pożar i serdecznemi słowami przemówił do zebranych, którzy na jego apel złożyli tak poważną sumę.

Od. I. Zw. Mł. Pol., B'lyn.	$81.47
N. N.	9.00
Sympatyk	2.00
J. Kulikowski	1.00
S. Miśkiewicz	1.00
J. Maczuga	1.00
K. Paraszczak	1.00
M. Bem	.75
A. Kasztelowicz	.50
W. Kaparowski	2.00
N. N.	.75
J. Bajor	1.00
T. C. z Passaic	3.00

Dzisiaj zamykamy składkę na pogorzelców.

Pieniądze wysłane zostaną do Komitetu Ratunkowego, na czele którego stoi major miasta Jersey City.

Żywa pochodnia

Gasząc nieznaczny ogień wynikły z krótkiego spięcia przewodników elektrycznych, N. Entupin, lat 25, zamieszkały pn. 30 przy Ten Eyck St., Doznał poparzeń i ubranie zapaliło się na nim. Wybiegł na ulicę, tam dwuch detektywów rzuciło się na pomoc, okryli palącego się swoimi płaszczami i w ten sposób zagasili ogień. W stanie krytycznym odwieziono go do szpitala Gouverneur.

Nieszczęśliwy wypadek

Pani Elżbieta Mc. Farland, lat 56 zamieszkała pn. 121 przy Valentine St. pośliznęła się na schodach wiodących do jej mieszkania i upadła na chodnik, uderzając skronią o kamienie. Przechodnie zanieśli ją do jej własnego mieszkania i zawiadomili o wypadku najbliższy szpital, ale nim lekarz przyjechał, pani Mc Farland skonała.

Pomyślność na Wall Street

Okres po wyborach na prezydenta był niezwykle pomyślnym dla finansistów na Wall Street. John Rockefeller młodszy zarobił 111,000,000. Z powodu Dnia Dziękczynienia firmy na Wall St. urządzają szereg wystawnych obiadów dla pracowników, niektóre wypłaciły specjalny bonus w tym dniu.

Sąd nad automobilistami

Onegdaj w Manhattan Traffic Court sędzia Levine rozpatrywał sprawę 304 osób oskarżonych o zbyt prędką jazdę samochodem. Henrykowi Donnenfeld udało się uniknąć aresztu i kary pieniężnej, dzięki temu, że znalazł dobrą wymówkę.

Wytłumaczył sędziemu, że przyczyną pośpiechu była wiadomość o chorobie żony i chęć prędkiego przyjścia jej z pomocą.

Tel.: Greenpoint 1878.
L. ROOFING CO.
I. Leborwitz, właś.
Blacharze i pokrywacze dachów.
Dachy naprawiane i malowane.
Również wykonują wszelkie roboty w dziedzinie blacharstwa.
Wszelkie roboty natychmiast załatwiane.
177 South 4th St., Brooklyn, N. Y.

OBRAZKI NOWOJORSKIE

codziennie szkicuje

WŁÓCZĘGA.

Do Wydziału Opieki Społecznej Nowego Świata.

Szanowni Panowie.

W załączeniu przesyłam komunikat, który rozesłany został do wszystkich wydziałów naszej organizacji. Jesteśmy bardzo wdzięczni za obiecaną współpracę i z wielką przyjemnością zgadzamy się na to, aby członkinie Polskiej Ligi Kobiet w New Yorku z naszemi pielęgniarkami zwiedzały domy biednych rodzin polskich.

Z szacunkiem
William Matthews, dyrektor.

The New York Association
for Improving the Conditions
of the Poor.

Przedstawiciel Wydziału Opieki Społecznej „Nowego Świata", dziennika polskiego w New Yorku, zgłosił się do nas i oświadczył nam, że polska organizacja Kobiet w New Yorku, jakoteż Wydział Opieki Społecznej tego pisma, pragną z nami współpracować dla dobra rodzin polskich, któremi nasza organizacja się opiekuje.

Przedstawiciel tej organizacji dobroczynnej obiecał nam:

a) dostarczyć tłumaczy polskich w razie potrzeby;

b) dawać zasiłki pieniężne, jakoteż odzież i obuwie;

c) członkinie Polskiej Ligi Kobiet wspólnie z pielęgniarkami A. I. C. P. odwiedzać będą wszystkie polskie rodziny, celem zbadania, czego najwięcej brak i czem najlepiej pomóc można;

d) za pośrednictwem swego pisma dbać o gruntowną naprawę stosunków w rodzinach opuszczonych, jak wyszukiwanie odpowiedniego zajęcia, odpowiedniego mieszkania itd.

e) lekarze polscy, współpracujący z tą organizacją Opieki Społecznej udzielać będą bezpłatnie pomocy lekarskiej, a aptekarze polscy bezpłatnie dostarczać będą lekarstw.

Proszę więc wszystkich pracowników i wszystkie pracownice A. I. C. P., ażeby skomunikowali się z Wydziałem Opieki Społecznej polskiego dziennika Nowy Świat (telefon Stuyvesant 5493, 3618-2951) i zwrócili się do pana „Włóczęgi", o ile zetkną się z rodziną polską, szczególnie przed świętami.

W takich wypadkach wskazanem jest ażeby zawiadomiono o tem przedstawicieli dotyczących wydziałów i mnie.

W. H. M.

* * *

W jednej z największych organizacji amerykańskich, zajmujących się niesieniem pomocy rodzinom, będącym w nędzy, rozesłany został taki cyrkularz, zawiadamiający pracowników tej organizacji, że istnieje placówka POLSKA, która chce współpracować z amerykańskiemi instytucjami dla dobra biednych rodzin polskich. Cyrkularz ten jest drogowskazem, kamieniem przydrożnym, wskazującym, iż systematycznie, celowo i świadomie rozwijamy naszą pracę że szukamy kontaktu z innemi organizacjami i reprezentujemy Polonję tam, gdzie zwykle była kopciuszkiem zapomnianym, zaniedbanym i lekceważonym.

Mleko z wodą

Herman Potoker z pn. 321 przy 3ej Ave. z zawodu dostawca mleka, został wczoraj skazany przez sędziego Simpsona na 10 dni więzienia za rozcieńczanie mleka wodą. Jest to pierwsza kara więzienia za dolewanie wody do mleka, dotychczas stosowano tylko kary pieniężne.

Gn. 635 Zw. Sokołów Polskich w Ameryce, w Astoria, L. I. urządza

DZIEWIĄTY ROCZNY

BAL I PRZEDSTAWIENIE

sztuka pod tytułem:

ZŁOTY KRZYŻ ZA WALECZNOŚĆ

w sobotę dnia 29-go listopada 1924 roku

W BOHEMIAN HALL, Second i Woolsey aves., Astoria, L. I.

Początek o 7:30 wieczorem. WSTĘP 50 CENTÓW OD OSOBY

JUTRO!

Polski Koncert w Manhattan Opera

Ignacy Dygas wystąpi w niedzielę, dnia 30-go listopada, w Manhattan Opera House, przy 34th St. i Eighth Ave., o godzinie 8-ej wieczór. Koncert największego artysty śpiewaka tenora, który święcił tryumfy na największych scenach oper światowych w Warszawie, Ignacy Dygas jest od szeregu lat duszą opery polskiej, w cesarskiej byłej operze w Moskwie zbierał laury i jako Polak prym trzymał obok Szalapina i innych. W La Scalla włoskiej operze rywalizował z Henrykiem Caruso, dorównywując mu głosem i talentem, w operze paryskiej największy tryumf święcił nasz tenor polski. W Berlinie śpiewał w języku ojczystym. W Buenos Aires występem swym pobił wszystkich śpiewaków. Odznaczonym został orderem Polonia Restituta, palmą akademji francuskiej, orderem króla Rumunji. Hurok, manager Pawłowej i Szalapina przystąpił do urządzenia koncertu naszej sławie śpiewaczej. Po raz pierwszy Amerykanie, czoła chylić będą przed naszym śpiewakiem w Manhattan Opera House. Artyści śpiewacy przepowiadają karjerę Ignacemu Dygasowi na ziemi amerykańskiej.

WEZWANIE

do wszystkich Akcjonarjuszy Polskiego Domu Narodowego w New Yorku

Zarząd Domu Narodowego wzywa wszystkich akcjonarjuszy na zebranie które się odbędzie we czwartek, dnia 4go grudnia, 1924 r., o godzinie 8ej wieczorem, na głównej sali we własnym domu pnr. 19-23 St. Marks Place, New York.

Celem zebrania jest: Postanowienie przez akcjonarjuszy, w jakiej cenie mają być sprzedane po zostałe jeszcze akcje. Zarazem, czy takowe może każdy dowolnie nabywać, czy tylko sami akcjonarjusze?

Zarząd Domu Narodowego zwraca się z uprzejmą uwagą do Szan. Rodaków i Rodaczek, którzy mają życzenie nabyć akcje Domu Narodowego w New Yorku, by to uskutecznili do dnia 4go grudnia, lub też na zebraniu przed powziętą uchwałą w sprawie ceny akcyj i prawa nabycia takowych.

Na zebraniu wytłumaczona zostanie wartość obecna posiadanych akcyj w tosunku do posiadanego majątku. Dotychczas otrzymują akcjonarjusze 10 proc. rocznie dywidendy.

Zamówienia na akcje uskutecznić można w każdy dzień w biurze domowem u gospodarza, ob. E. Grimma.

Z poważaniem,
ZARZĄD.

IGNACY DYGAS

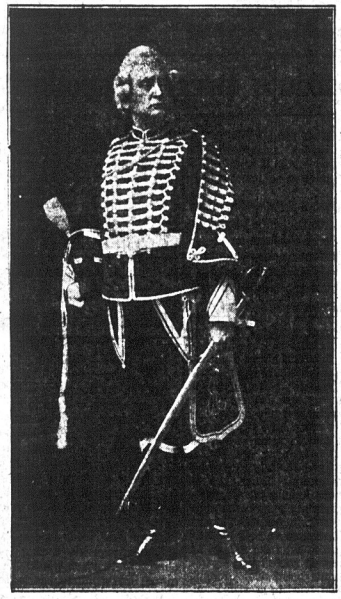

Najsławniejszy obecnie śpiewak na świecie, tenor bohaterski, o wielkim metalicznym głosie, o którym wszystkie największe sławy dziennikarskie nie miały dość słów pochwał, gdzie wszystkie opery największe uważały sobie za święto galowe, gdy występował gościnnie nasz wielki niezastąpiony IGNACY DYGAS. Jemu dziś oddano palmę pierwszeństwa, jego uznano potęgą śpiewaczą.

My możemy być dumni z naszego rodaka. Ignacy Dygas, człowiek wysoce wykształcony posiada wrodzony talent zdobywania sobie sympatji publiczności, kto raz widział lub słyszał naszego mistrza, nie prędko o nim zapomni, wielką oznaką tej wielkiej sympatji są owacje, jakie urządzają mu wielbiciele jego talentu i głosu.

Bywaj nam wielki artysto,
Bywaj niezrównany śpiewaku,
Bywaj nam prawy Polaku,
Bywaj nieskazitelny człowieku!

KASZEL

osłabuje system i zawsze jest nie przyjemnym. Nie ma lepszego lekarstwa jak

Severa's Cough Balsam.

Łagodzi podrażnienie, ułatwi odchodzenie flegmy, usunie kaszel i zapobiega ciężkym chorobom.

Cena 25 i 50 centów.

Domagajcie się go w aptekach.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

YONKERS

Pierwsza msza święta po polsku w niedzielę, dnia 30go listopada, br., w kościele św. Jana, na Gety Square i Hudson St., w Yonkers, o godzinie 11-ej przed południem. Niżej podpisany odprawi poraz pierwszy w Yonkers Mszę Świętą po polsku i wygłosi słowo Boże.

Wszystkich prawych Polaków i zacne siostry Polki, jaknajserdeczniej zaprasza

Ks. W. Trzepierczyński
i Komitet.

P. S.: Wejście do kościoła z Hudson St.

Kontrasty

Niezwykła para wstąpiła wczoraj w związki małżeńskie: Pete Robins ważący 58 funtów ożenił się z Baby Smith o wadze 467 funtów. Oboje występują w cyrkach newjorskich. Prawdopodobnie potworna para uważa małżeństwo za najtańszą reklamę.

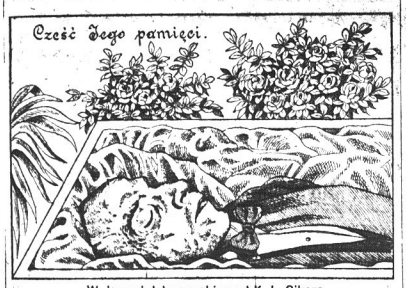

W domu żałoby naszkicował K. L. Sikora

KONDOLENCJE

MECHANICS ASSOCIATION
2701 East Forest, cor. Grandy
Detroit, Michigan

Cześć pamięci nieodżałowanego rycerza niepodległości i szlachetnego obrońcy prawdy, Bronisława Kułakowskiego.

JERZY IWANOWSKI.

MECHANICS ASSOCIATION
2701 East Forest, cor. Grandy
Detroit, Michigan

Serdeczne wyrazy najgłębszego żalu zasyłamy Towarzyszowi i całej Polonji postępowej z powodu zgonu dzielnego bojownika prawdy i sprawiedliwości, Bronisława Kułakowskiego.

PHILADELPHIA, PA.

Z powodu śmierci bojownika o wolność i demokrację ob. B. Kułakowskiego przesyłamy wyrazy współczucia i żalu ze straty tak pożytecznego członka społeczeństwa polskiego.

ZARZĄD STOWARZYSZENIA.
NEW YORK, N. Y.

Dowiedziawszy się po przyjeździe do New Yorku o śmierci ob. Br. Kułakowskiego zasłużonego działacza dla sprawy niepodległości i legjonów przesyłam Wydawnictwu Nowy Świat wyrazy szczerego współczucia z powodu straty tak dzielnego współpracownika.

Kapitan ZAJĄC.

KOM. Im. J. PIŁSUDSKIEGO
Indian Orchard, Mass.

Zgon śp. Dr. B. Kułakowskiego, obrońcy oswobodziciela dzisiejszej Wolnej Polski i Naczelnika Pierwszego J. Piłsudskiego z petersburskich bram więziennych w czasach niewoli polskiej, odbił się echem smutku w Komitecie im. Józefa Piłsudskiego na Zachodni Stan Massachusetts, który to komitet wyraża współczucie szkody i żalu za śp. Dr. B. Kułakowskim.

Jedyna Prosta Droga
DO POLSKI
Bałtycko-Amerykańską Linją
wprost bez przesiadania
z NEW YORKU do
Gdańska
Następne okręty odpłyną:
LITUANIA ....23 Grudnia
ESTONIA ....14 Stycznia
LITUANIA .... 4 Lutego
Cała III Kl. składa się tylko z obszernych oddzielnych kajut na 2, 4, 6 i 8 osób.
Otaczamy specjalną opieką kobiety i dzieci.
Zamawiajcie kajuty zawczasu u Waszego lokalnego agenta lub
BALTIC AMERICA LINE
9 Broadway, New York

UNITED AMERICAN LINES
(HARRIMAN LINE)
JOINT SERVICE WITH
HAMBURG AMERICAN LINE
NEW YORK-GDANSK
via HAMBURG
Najszybsze połączenie do wszystkich miejscowości w Polsce. Okręty odpływają w każdy czwartek w południe.
UNITED AMERICAN LINES
35-39 Broadway, New York
lub u lokalnego agenta

JUTRO JUTRO

obowiązkiem wszystkich Polaków, a szczególnie Śpiewaków w New Yorku, Brooklynie, Bronx, Yonkers, Jersey City, itd. — przyjść do

Manhattan Opera House

34-TA ULICA I 8-MA AVE., W NEW YORKU

o godzinie 8ej wieczorem

gdzie wystąpi

IGNACY DYGAS

NAJWIĘKSZY POLSKI ŚPIEWAK

Na koncert ten zapraszamy całą Polonję i mamy nadzieję, że liczne Towarzystwa Śpiewu nietylko przyjdą in corpore, lecz agitować będą

DZISIAJ! Pocz. o godz. 8ej wiecz.

Najstarsze Tow. w N. Y. Dram. i Br. Pom. GWIAZDA WOLNOŚCI urządza

WIELKIE PRZEDSTAWIENIE I BAL

W OSTATNIĄ SOBOTĘ PRZED ADWENTEM

W DOMU NARODOWYM
19-23 ST. MARKS PLACE
W NEW YORKU
MUZYKA DOBOROWA POLSKA

Odegrany zostanie piękny dramat, p. t.:
„EWA MIASKOWSKA"
Rzecz dzieje się w czasie obrony Twierdzy Trębowli za czasów oblężenia jej przez Turków za Króla Sobieskiego

ROMANS

PRZEKLĘTA

TŁUMACZENIE Z FRANCUSKIEGO

(Ciąg dalszy).

— Oh! Boże! Ależ będę o nią dbała, jak o królowę! Niech pani będzie spokojna, nic panience nie będzie brakowało.

— Przed wyjazdem zapłacę komorne za willę, a także zostawię dwa tysiące franków. Ta suma wystarczy wam na rok; potem, zobaczymy...

Korynnie w głowie się zawróciło; dwa tysiące do własnych rąk i willa na mieszkanie!

Oh! tak, będzie dogadzała Fernandzie!

Dowiedziawszy się o postanowieniu Helietty, hrabia de Sannois oburzył się, lecz młoda kobieta potrafiła mu tak dobrze wszystko przedstawić, że oboje nazajutrz o świcie, wsiedli na okręt odpływający do Nowego Yorku.

XIV.

Biedne dziecko.

Statek umyka szybko i dostaje się na pełne morze.

Na wybrzeżu stoi dziecko opuszczone, całe we łzach: o kilka kroków Korynna rozmawia i śmieje się ze swoim kochankiem, a Fernanda zapomniana wyciąga jeszcze małe rączęta ku okrętowi, który unosił jej matkę.

Statek znika na horyzoncie, dziewczątko jeszcze stoi, starając się przez mgłę gęstą odróżnić statek.

— Dusyczka jej ulata, daleko po falach spokojnych.

— Mamo! mamo! — woła.

Płacze cicho. Piękne jej oczy ciemne noszą ślady łez, nocy niespanej i rannego wstania.

— Oh! mamo! mamo!

— Będziesz ty cicho! — rzekła Korynna.

Nie mówi już „panienko"; i dodaje:

— Nie mogę patrzeć na taką dużą dziewczynę, ciągle płaczącą; daj sobie spokój: matka twoja odjechała z kochankiem i bardzo jest zadowolona. Lecz uspokój się wróci ona, wróci...

Korynna triumfująca, w czerwonym fularze na głowie, wraca do swojego kawalera, ładnego niedużego marynarza, który śmiał się głośno z kolegami.

Zazdroszczą mu! Szczęśliwy śmiertelnik! Obecnie co dzień będzie pił kawę w willi, u swojej panny.

— I zaprosi przyjaciół na festyn, który Korynna obiecała przygotować: będą pić, będą hulać.

Fernanda nic nie słyszy; morze ją ciągnie...! tam, tam i ona chciałaby lecieć.

Korynna oddaliła się o kilka kroków, zasiadła przed kawiarnią z kilkoma marynarzami i z nimi pije i śpiewa.

Fernanda sama jest zupełnie, sama i okropnie smutna, pomimo białego kapelusika i ładnego kostjumu jasnego.

Nikt na nią nie zważa; wybrzeże jest prawie puste, a niebo zachmurza się nagle. Deszcz zaczyna padać, krople jego chłodzą rozpaloną twarzyczkę dziewczątka.

I woła znów, woła rodzierającym głosem:

— Oh! mamo! oh! mamo!

Porusza chusteczkę i zdaje jej się, że tam, z daleka, ktoś jej odpowiedział.

Biedne maleństwo uśmiecha się przez łzy i myśli:

— Gdzie ona płynie? gdzie będzie mieszkała? dlaczego nie wzięła mnie ze sobą? Byłabym taka grzeczna, posłuszna, taką szczęśliwa, że z nią jestem, że usypiam w jej objęciu, jak dawniej usypiałam w objęciu Gizeli.

Cały dzień tam stała i nic nie jadła.

Korynna, która cały dzień uczestwała z marynarzami, zapomniała o niej zupełnie.

Pod wieczór dopiero przypomniała sobie i poszła zabrać dziewczynkę stamtąd, gdzie ją zostawiła.

— Chodź prędko — rzekła.

Chwyciła ją za rączkę, pociągnęła do szynku, posadziła przy brudnym stole i kazała podać obiad: kawałek zimnej baraniny i szklankę wina.

Fernanda nie chciała jeść; Korynna zatem szturgnęła ją, zabrała do willi i położyła zaraz do łóżka.

Następnie dziecko słyszało, jak Marsyljanka zeszła, otworzyła drzwi, potem zamknęła głośno furtkę od podwórza.

Cisza zapanowała w willi do samego rana. Korynna przepędziła noc na balu w porcie.

. . . . . .

Kiedy Fernanda, drżąc w łóżeczku, płakała cicho za matką, Helietta nie pamiętała już, że ma dzieci, i zemstę tylko układała.

Zrazu postanowili z Jerzym, że zatrzymają się w Nowym Yorku przez cały rok; lecz zmieniła prędko zamiar i sadecydowała, że dotrą do Filadelfji.

Jerzy, nerwowy bardzo, nie znosił podróży morskiej i smuszony był w kajucie prawie ciągle leżeć w łóżku, podczas gdy Helietta przyzwyczajona od dzieciństwa do morza, czuła się zupełnie zdrową.

Piękniejsza i powabniejsza, niż kiedykolwiek znająca swoją władzę nad sercem hrabiego de Sannois i pewna teraz, że jej nie umknie zaniedbywała go zupełnie; kokietowała oficerów na pokładzie, którzy, oczarowani, otaczali ją staraniami i grzecznością.

Było około czwartej godziny po południu, w tej porze jesiennej noc zapadała powoli, a słońce rozdzieliło na falach długie smugi ogniste ostatnich swoich promieni.

Białe opary, jak plamy przejrzyste, ukazywały się w oddali, coraz mniej wyraźne.

Na pokładzie Helietta używała świeżego powietrza; lekki powiew morski igrał z jej ładną blond główką.

Dokoła niej motylkował kapitan, nie śmiąc jeszcze zaczepiać; a Helietta, widząc te manewry, stała nieruchoma, z oczyma utkwionemi w ciche morze.

Pod pomostem, w zamkniętej kajucie, Jerzy, trawiony gorączką majaczył.

Z daleka spostrzegła Randala, z którym dotąd jeszcze się nie spotkała. Nie jedną klasą podróżowali, nie do tego samego stołu schodzili na obiad, mogli więc tylko sejść się na pokładzie a ona miała przeczucie, że dziś właśnie przed nocą Randal wyjdzie odetchnąć świeżem powietrzem.

Nie omyliło ją przypuszczenie.

Na chwilę znalazła się sama na przodzie okrętu i poczuła na ramieniu ciężką rękę.

— Ty! tutaj! — rzekła.

Oh! nie myśl, że gonię za tobą, traf tylko sprowadził mnie na ten sam, co ciebie, okręt. Od wyjazdu wiem, że jesteś tu ze swoim kochankiem; lecz jak widzisz, zostawiłem was w spokoju. Co mnie obchodzi? Tyś dla mnie już niczem, nie znam cię: przepaść, jest pomiędzy nami. Lecz nie chcę, rozumiesz, nie chcę, żeby moje nazwisko wychodziło z ust twoich, zabraniam stanowczo! Wczoraj słyszałem przypadkiem rozmowę kapitana z jego pomocnikiem. Szło o nas wszystkich. Tu na okręcie pewni są, że zwarjowałem z miłości i gonię za tobą. Bardzo dobrą bajkę wymyśliła, ale strzeż się, bo tym razem nie będę cię oszczędzał lecz zabiję, jak podłą gadzinę! Wiesz teraz, czego masz się spodziewać. Co do twego kochanka, ten dosyć jest ukarany, kochając taką jak ty kobietę i nie czuję do niego żadnej nienawiści: biedak, więcej, niż ja pożałowania godny.

Oddalił się, nie czekając odpowiedzi.

Helietta z bladej, stała się purpurową.

Obróciła się i szukała wzrokiem Randala.

Lecz tego już nie było.

Wtedy wyprostowała się i oczy jej zemstą się zapaliły.

Przyzwała gestem kapitana.

Pasażerowie pewracali zwolna do salonów i zabaw wieczornych i niebawem Helietta znalazła się sama z kapitanem,

— To co przewidywałam, nastąpiło — rzekła — nieszczęśliwy oślowiek, opanowany na nowo miłością, śmiercią mi zagroził.

— Każemy go zamknąć, proszę pani, rzekł kapitan.

— Zaraz, w tej chwili, na dnie pod pokładem, prawda?

— W klatce żelaznej, jeżeli pani sobie życzy — rzekł kapitan z uśmiechem — pani bowiem obawia się, żeby się nie wyrwał, prawda?

— Tak właśnie.

— Niech się pani uspokoi; zrobimy go nieszkodliwym; umieścimy go w specjalnej kajucie —pod strażą, nie wymknie się i nie pokaże więcej na pokładzie.

Nie o takiej jednak zemście marzyła Irlandka; za dziesięć dni w Nowym Yorku uwolnią Randala z zamknięcia.

Wtedy będzie musiała działać sama, wiedziała bowiem, że Jerzy nie przyłoży ręki do tego, żeby zamknąć jej męża w domu warjatów.

Zastanowiwszy się, uśmiechnęła się słodko do kapitana, a wyraz smutku odbił się w cudnych jej oczach szafirowych i odezwała się łagodnie:

— Wie pan, po namyśle wyrzekam się tych ostrożności. Zostaw go pan na swobodzie. Hrabia de Sannois zdrowszy, jutro będzie mógł wychodzić, a wsparta na jego ramieniu nie obawiam się niczego.

— Pani dobra jest i odważna — rzekł kapitan z galanterją, ściskając małe rączki młodej kobiety — to biedny człowiek, godny litości, a głównie nie trzeba go drażnić. Zamknięcie mogłoby wywołać straszny atak...

I z żalem opuścił Heliettę, która go nie zatrzymywała.

Kapitan mylił się w przypuszczaniu, że ona pragnie oszczędzić nieszczęśliwego.

Oszczędzić, tego człowieka, którego pragnęłaby trzymać w ręku, ażeby jak psa cisnąć w czarną przepaść morza...

Tak, tam,... i wszystko się skończy; nie przyjdzie już z groźbą na ustach, znieważać ją, jak to zrobił przed chwilą.

I zamyślona, pochylona nad rampą, patrzyła na srebrne bruzdy, jakie okręt znaczył na falach poza sobą.

Od wczoraj byli na pełnem morzu; przestrzeń dokoła rozciągała się nieskończona; szerokie sklepienie niebios, usiane gwiazdami, stało po nad falami, po których tysiące ludzi, setki okrętów płynęło ku nieznanemu celowi ze spokojem i ufnością.

Oh! chciałaby widzieć tam na dnie, tego Randala, który znieważył ją w obecności Fernandy.

I on żyje jeszcze? nie gabiła go natychmiast?

Jutro Jerzy usłyszy z pewnością nazwisko Randala.

Co wtedy nastąpi?

(Ciąg dalszy nastąpi).

George de Saro poszukiwany jest w związku z morderstwem dokonanem w Brooklynie

Z POLSKI

MAHOMETANIE POLSCY POJADĄ Z WILNA DO KAIRU

WILNO. — W końcu listopada odbył się w Wilnie zjazd mahometan z całej Polski. Tematem obrad były sprawy wyznania mahometańskiego w Polsce i kwestje, które będą rozpatrywane na zjeździe w Kairze. Do nich należy sprawa zniesienia Kalifatu.

Mahometanie polscy na zjeździe w Wilnie wybrali delegację na kongres do Kairu.

POMNIK POLSKOŚCI NA POGRANICZU ŚLĄSKA

KATOWICE. — Zaledwie przycichło echo uroczystości Karola Miarki i Pawła Stalmacha, zaledwie wzięliśmy się do wyznaczania zdolnej ale ubogiej młodzieży, która z funduszu stypendjalnego dla niej złożonego, korzystać będzie, gdy oto szykuje nam się nowa uroczystość.

Oto d. 2 listopada odbyło się odsłonięcie pomnika dla powstańców walczących za wolność Śląska w 1919, 21 i 22. Pomnik ten przedstawia powstańca trzymającego sztandar i dmigcego w złoty róg. Będzie to najpiękniejszy pomnik na Śląsku, a stanie on w Rudzie na pograniczu tej części naszej ziemi, która z Polską została złączona.

Śląsk 600 lat był z Macierzą rozdzielony, a dziś wolny i z nią złączony, jest tego żywym przykładem.

ODCZYTY MARSZAŁKA PIŁSUDSKIEGO W WILNIE

WILNO, 29 października. — Dziś zakończył Marszałek Piłsudski cykl odczytów.

30 b. m. grono profesorów uniwersytetu Stefana Batorego urządza oficjalny raut-koncert na cześć Marszałka Piłsudskiego. W niedzielę, dnia 2 listopada przewidziany jest wyjazd Marszałka Piłsudskiego ze Świątnika do Sulejówka. Marszałek wyjeżdża wraz z rodziną.

ZAWIADOMIENIE

Port Chester-Greenwich

W niedzielę dnia 30-go listopada, br., o godz. 3ej popołudniu w lokalu Polskiej Szkoły, 24 Sound View Drive, przy Arc St., Greenwich, Conn., odbędzie się posiedzenie miesięczne Komitetu lokalnego No. 6 Im. J. Piłsudskiego. Sympatycy idei Piłsudskiego proszeni są o wzięcie czynniejszego udziału w pracy komitetu, a praca oświatowa jest konieczna do zrobienia pomiędzy tutejszą Polonją, a więc przyjdźcie i przyprowadźcie znajomych Waszych, by moc zapisać ich na członków komitetu na niniejszem posiedzeniu.

Ponieważ uchwalone jest, ażeby urządzić obchód ku czci Gabr. Narutowicza, pierwszego Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, który został zamordowany, przeto proszeni są przedstawiciele i prezesi Towarzystw z Port Chester i okolicy o przybycie na mające się odbyć posiedzenie, celem współpracy nad urządzeniem obchodu, który odbędzie się w niedzielę 21-go grudnia, 1924, o godz. 2ej popołudniu na sali Danish Club House.

Pożądanem również jest, aby czytelnicy „Nowego Świata" w Stamford, Conn. raczyli skomunikować się z komitetem miejscowym No. 6. im. J. Piłsudskiego, w celu podjęcia pracy oświatowej w Stamford, Conn.

J. PADUCH, organiz.

Pamiętajcie o Funduszu im Józefa Piłsudskiego!

Wiadomości z New Jersey

JERSEY CITY

Bal na rzecz pogorzelców

W sobotę, dnia 29go listopada, odbędzie się wielki bal w sali Victory Hall, przy York i Henderson ul., na rzecz pogorzelców. Salę na tę okazję bezpłatnie oddaje ks. Srudorowicz. Komitet balowy dokłada wszelkich starań, aby gości ubawić do syta. Orkiestrę zaangażowano pierwszorzędną. Spodziewamy się, że Polonja tłumnie przybędzie na tę zabawę, gdyż dochód cały przeznaczony jest na pomoc dla biednych pogorzelców.

PASSAIC

Niniejszem podaję do wiadomości szan. panom akcjonarjuszom Domu Ludowego Polskiego, jak również Towarzystwom, posiadającym akcje, że przedroczne zebranie wszystkich członków odbędzie się w niedzielę, dnia 7-go grudnia, b. r., o godzinie 7ej w.

Na tem zebraniu odbędzie się nominacja kandydatów na dyrektorów na rok 1925 oraz wybór komisji rewizyjnej książek finansowych, wobec tego proszeni są wszyscy o przybycie, a Towarzystwa o przysłanie swych delegatów z mandatami upoważniającymi tychże do zabierania głosów w imieniu Towarzystwa.

Z poważaniem,
Henryk Zając, sekr.

PASSAIC

Y. M. C. A. w Passaic

Amerykańskie Towarzystwo Y. M. C. A., pragnie przyjść z pomocą nowym obywatelom amerykańskim polskiego pochodzenia w sprawie obywatelstwa z kraju ich najbliższych krewnych. Chce również ułatwić otrzymanie pierwszych i drugich papierów tym cudzoziemcom, którzy zamierzają osiedlić się na stałe w Stanach Zjednoczonych.

Zainteresowani mogą zgłaszać się co środę wieczór do Y. M. C. A. Również instytucja nasza prowadzi bezpłatne wykłady angielskiego i obywatelstwa.

Zapisy przyjmuje i udziela informacji w sprawie wykładów „Americanization Department" przy Y. M. C. A.

Wielki Bal

Wielki Bal urządza Oddział im. Ossowskiego Z. S. P. w Passaic, w sobotę dnia 29go listopada, br. w sali Tomczyka i Magdziaka, 83 Passaic ulica, róg 8-ej ulicy.

Gości będzie bawił śpiewami i monologami znakomity komik.

Szanowną publiczność zaprasza Oddział im. Ossowskiego Z. S. P. Do tańca przygrywać będzie Orkiestra doborowa. Początek o godzinie 7ej wieczór. Bilet 30 centów. Spodziewamy się, że nikogo nie braknie na naszym balu. Sprawa godna poparcia. Dochód z balu idzie na ogólne sprawy robotnicze.

KOMITET.

NEWARK

Ważne zawiadomienie

Oddziały No. 2-gi i 134-ty Polskiej Robotniczej Kasy Chorych urządzają odczyt naukowy, który wygłosi naczelny lekarz Dr. Jan E. Bero, w niedzielę dnia 30-go listopada punktualnie o godzinie 3ej popołudniu w Klubie Oświatowym pnr. 255 Court ulica.

Temat odczytu **„Hazardowe warunki pracy i wpływ takowych na zdrowotność i śmiertelność klasy robotniczej".**

Zawiadamiam wszystkich członków Polskiej Robotniczej Kasy Chorych powyżej wymienionych Oddziałów, jak również zapraszam wszystkich obywateli i obywatelki na powyższy odczyt.

Po odczycie przemówi gen. sekretarz Kasy Chorych: **„Dlaczego robotnicy powinni zabezpieczyć się na wypadek choroby, kalectwa i śmierci w swej własnej organizacji robotniczej, prowadzonej przez robotników i dla tychże."**

Za Komitet:
W. Wnęk
M. Chlebowski.

Pierwszy Polski Balet i Koncert

30go listopada w niedzielę w Kruegers Auditorium, organizatorka i kierowniczka pierwszego polskiego baletu na wychodźtwie p. Lunia Nestor, urządza wielki koncert połączony z baletem, w którym wezmą udział wybitne profesjonalne siły artystyczne — Oprócz p. Luni Nestor, która wystąpi w trzech jednoaktowych baletach w tańcach interpretacyjnych, da się słyszeć p. Leon Cortilli, słynny tenor, którego Newark widział w roli „Jontka" w operze „Halka", również p. A. Schmidt, znakomity wirtuoz wykona kilka utworów na wiolonczeli. Oprócz tego będzie nadzwyczaj bogaty divertisment, w którym weźmie udział 35 tancerek, w prześlicznych, specjalnie na ten koncert wykonanych kostjumach według artystycznych modeli. W programie 40 różnorodnych tańców fantastycznych, oryginalnych, każdy numer to nowy zachwyt, to nowy pokarm duchowy. Program jest tak duży, że dotychczas w Newarku nic podobnego nie było. Żaden numer bisowanym nie będzie, gdyż czasu zabraknie, by wykończyć program, dlatego też początek punktualnie o 8ej wiecz. Kto się spóźni, pożałuje.

Mamy nadzieję, że wszystkie Towarzystwa poprą tę nową polską kulturalną placówkę i pracę p. Luni Nestor należycie ocenioną będzie.

Ceny biletów zwyczajne, nabywać można w Klubie Oświatowym, w Polskim Domu Narodowym, w restauracji Quo Vadis, u p. Czechowicza, u p. Janowskiego, w redakcji „Kroniki" i przy kasie teatru od godz. 6ej wiecz.

KLUB ŻYCIA

Znany z popularności i dobrych zabaw „Klub Życia", urządza Bal Maskowy 3go stycznia, w Domu Narodowym, 48 Beacon ul.

Miłośników dobrej zabawy o tem zawiadamiamy.

R. A. B.

BAYONNE

Odezwa do wszystkich Braci Polaków!

Na zgromadzeniu delegatów wszystkich Towarzystw Polskich uchwalono urządzić obchód Powstania Listopadowego w niedzielę 30go listopada, 1924 r. Prosimy serdecznie wszystkich braci Polaków, ażeby się stawili wszyscy, jak jeden mąż i uczcili przodków naszych, którzy polegli za Wolność Polski. Punkt zborny wszystkich Towarzystw Polskich na 21 ulicy i Ave. E, w niedzielę 30go listopada, o godz. 1:30 popołudniu punktualnie.

Cały orszak Towarzystw przy dźwiękach wspaniałej orkiestry polskiej ruszy z Ave. E, na 15tą ulicę na Broadway i po Broadway na 22gą ulicę do kościoła M. B. Szkaplerznej, gdzie będą odprawione nieszpory żałobne za Bohaterów poległych w Powstaniu Listopadowem, przez ks. prałata w asystencji ks. wikarych. Po nabożeństwie cały orszak ruszy z kościoła na Ave. E. do 26ej ulicy i 26tą ulicą do szkoły No. 2. (P. G. Vroom School) pomiędzy Ave. C i Broadway, gdzie będą przemawiali najlepsi mówcy, oraz śpiewy i deklamacje starszych oraz naszej młodzieży, tak, że cały program będzie artystyczny, jakiego jeszcze nigdy nie było w Bayonne.

Więc, drodzy bracia Polacy, — prosimy w imieniu polskości — stawmy się wszyscy na ten obchód, ażeby nie było żadnego Polaka, któryby nie był w szeregach, więc drodzy bracia uczcijmy naszych przodków, stawmy się jak jeden mąż. Poświęćmy choć godzinę czasu i przypominajmy naszej młodej generacji tradycje, obyczaje i pamiątki polskie, ażeby ta młodzież zrodzona na ziemi Washingtona znała i czciła w przyszłości te tak drogie pamiątki polskie.

Niech żyje Najjaśniejsza Rzeczpospolita Polska!

Niech żyją Stany Zjednoczone!

Za Komitet,
Stanisław Fryczyński, prezes
Józef Górski, sekretarz.

BACZNOŚĆ NEWARK I OKOLICA

W niedzielę dnia 30 listopada, o godzinie 12:15 po południu w Hall Szkolnej przy Tyler róg E. Kinney ulicy odbędzie się

WYSTAWA POLSKICH PIENIĘDZY

z przed rozbioru Polski. Stare monety miedziane, niklowe, srebrne i złote, dukaty oraz bajnotowe banknoty za panowania Królów Polskich; jest to bardzo ciekawe i najmujące bo zapewnie mało kto z Kolaków coś podobnego widział, a zatem życzący sobie coś podobnego zobaczyć, racją nieomieszkać z tej sposobności, która może nigdy nie będzie powtórzona, a z pewnością Szanowna Publiczność będzie zadowolona z podobnej wystawy.

Najnowszy Obraz z Polski

NIESŁYCHANY PRZEPYCH WYSTAWY

30 architektów, 50 malarzy, 20 dekoratorów pracowało nad wykonaniem 400 scen tego olbrzymiego filmu. 30 szwaczek, 70 krawców, 40 modystek i 20 szewców gorączkowo wykonywało zamówienia nad ciśnie wającemi kostjumami.

Obraz historyczny z czasów Polski przedrozbiorowej

TAJEMNICA Rodu Książąt

Potężny dramat na tle życia magnaterji polskiej, za panowania ostatniego Króla Stanisława (Poniatowskiego)

SOBOTA, NIEDZIELA PONIEDZIAŁEK
29, 30 Listopada i 1 Grudnia

PARK THEATRE
58 Wall Street, Passaic, N. J.

JUTRO!

BALET

— i —

KONCERT

30-GO LISTOPADA
NIEDZIELA

Krueger's Auditorium
NEWARK

LUNIA NESTOR

słynna tancerka

LEON CORTILLI

operowy tenor

ADAM SHMIDT

wirtuoz-wiolonczelista

35 TANCEREK NA SCENIE
40 RÓŻNORODNYCH TAŃCÓW

Początek punktualnie o godz. 8-ej wieczór

BILETY $1.50, $1.10 i 75c z War Tax — od 6 g. w kasie teatru

Śliczne i wartościowe prezenta na Gwiazdkę i Nowy Rok

Mała wpłata zapewni Wam, którybądź artykuł

Imię Bertl'a jest znane nietylko w Newarku, ale w okolicznych miastach i stanach z powodu wyższości gatunku w jego BRYLANTACH, ZEGARKACH I BIŻUTERJI.

Przysłuży się trzem generacjom klijentów i gotowy do zrobienia przysługi Wam.

NORBERT BERTL 44-46 Springfield Ave., Newark, N. J.
EKSPERT BRYLANTÓW

Nowy Świat

Owned and published Daily and Sunday by the NOWY ŚWIAT PUBLISHING CO., Inc.
MEMBER A. B. C.

W. BŁAŻEWICZ — Managing Editor
F. YOLLES — Sunday Editor
A. Z. KORONA — News Editor
M. P. WĘGRZYNEK — General Manager.

Dziennik wydawany przez Spółkę Wydaw. "Nowy Świat", Inc.

Entered as Second Class Matter, March 21st, 1914, at New York Post Office New York, N. Y.

NOWY ŚWIAT PUBLISHING CO., Inc.

SUBSCRIPTION RATES (Outside of New York City)	PRENUMERATA (Na prowincji)
Daily Excluding Sunday	Codziennie z wyjąt. niedzieli
One Year $6.50	Rocznie $6.50
Six Months $3.50	Półrocznie $3.50
Three Months $2.00	Kwartalnie $2.00
Sunday Only	W niedzielę tylko
One Year $3.75	Rocznie $3.75
Six Months $1.50	Półrocznie $1.50
Three Months ..... $.75	Kwartalnie ..... $.75
Daily and Sunday	Codziennie i w niedzielę
One Year $9.00	Rocznie $9.00
Six Months $4.75	Półrocznie $4.75
Three Months $2.75	Kwartalnie $2.75

NEW YORK CITY	W NEW YORKU
Daily Excluding Sunday	Codziennie z wyjąt. niedzieli
One Year $10.00	Rocznie $10.00
Six Months $5.50	Półrocznie $5.50
Three Months $3.00	Kwartalnie $3.00
Sunday Only	W niedzielę tylko
One Year $3.25	Rocznie $3.25
Six Months $1.75	Półrocznie $1.75
Three Months $1.00	Kwartalnie $1.00
Daily and Sunday	Codziennie i w niedzielę
One Year $12.00	Rocznie $12.00
Six Months $6.50	Półrocznie $6.50
Three Months $3.50	Kwartalnie $3.50

MAIN OFFICE:
24 UNION SQUARE, NEW YORK, N. Y.
(Fourth Avenue między 15th i 16th Street's)
Telephone, Stuyvesant 5493

BROOKLYN BRANCH:
550 Manhattan Avenue
Telephone, Greenpoint 0996

ULTIMATUM BRYTANJI

W Kairze, stolicy Egiptu, zamordowany został przed kilku dniami angielski rządca Sudanu. Wielka Brytanja, która nietylko za morderstwo, ale nawet za obrazę swojego zwykłego obywatela w obcem państwie, ujmuje się zazwyczaj, popierając protest okrętami wojennemi lub armją lądową, zajęła groźne stanowisko wobec Egiptu. Ultimatum przedłożone rządowi egipskiemu, żądało wypłacenia 2,500,000 dolarów odszkodowania i wycofania wojsk egipskich z pogranicza Sudanu.

Jednocześnie z ultimatum, uruchomiono została cała potęga brytyjska, gotowa do poparcia go orężem, jeżeli nastąpiłby sprzeciw ze strony Egiptu. Rząd egipski, z tendencjami anty-angielskiemi, na którego czele stał wielki patrjota-niepodległościowiec Zagloul Basza, nie odważył się na walkę. Podał się do dymisji, nie chcąc poddać się militarnemu naciskowi ze strony Anglji.

Następca Zagloula, powolne narzędzie brytyjskiej polityki, warunki postawione przez rząd Baldwina zaakceptował. Faktycznie, nowy rząd egipski przestał mieć charakter niepodległościowy. Egipt mimo pozorów autonomicznego państwa, znalazł się znowu pod brytyjskim protektoratem.

Opinja całego świata podzieliła się w ocenie stanowiska Anglji, zajętego wobec Egiptu. Część potępiła je, a część jest zdania, że rząd Baldwina postąpił słusznie i że jest to prywatny zatarg pomiędzy Egiptem i Brytanją, do którego wtrącać się nikt niema prawa.

Całkiem naturalnie, w tym drugim obozie znalazła się militarystyczna i zaborcza reakcja. Reakcja ta uważa wypadki w Egipcie za pognębienie Ligi Narodów. Fakt, że Liga skargę Egipcjan chwilowo odłożyła, wywołał w prasie reakcyjnej w Europie i Ameryce szczerą radość i zjadliwe docinki na instytucję, której zadaniem jest rozstrząsać spory międzynarodowe, ażeby nie doprowadzały one do wojny.

Najpierw należy przyjąć pod uwagę, że Egipt nie jest członkiem Ligi Narodów. Jeżeli nie jest członkiem Ligi, to nie może ona prawnie rozpatrywać stosunku Anglji do państwa egipskiego.

Pominąwszy kwestję czysto legalną, niewiadomo jeszcze, czy nie będzie ona poruszona w Radzie Ligi na przyszłej sesji w Rzymie.

Dlaczego więc reakcja urządza niesmaczną, kocią muzykę Lidze Narodów, ciesząc się z „męskiego" wystąpienia Brytanji? Koci ten koncert jest jeszcze jednym dobitnym przykładem, jak reakcja nienawidzi instytucji genewskiej, nazywając ją bez osłonek „mącicielką cudzych spraw i interesów".

Ultimatum Anglji bardzo łatwo sprowadzić mogło wojnę. Wypadek w Kairze podobny jest bardzo do zamordowania austrjackiej pary arcyksiążęcej w Serajewie 28 czerwca, 1914 roku. Wówczas Serbja nie chciała przyjąć austrjackiego ultimatum, ponieważ za nią stała potęga carskiej Rosji. Wyobraźmy sobie, że teraz za Egiptem stałoby jakie wielkie mocarstwo, np. reprezentująca Islam, Turcja. Mielibyśmy nową wojnę. Nie byłaby to tylko „prywatna sprawa" Brytanji, ale sprawa, którą MUSIAŁYBY interesować się inne mocarstwa.

Sytuacja w danej chwili jest całkowicie po stronie Anglików. Za Egiptem niema żadnej poważnej siły, któraby mogła oprzeć się woli potężnej Brytanji. Lecz istoty faktu to nie zmienia.

Reakcyjny rząd Baldwina, gdyby tak szczerze zapatrywał się na Ligę Narodów, jak poprzedni rząd McDonald'a, nie popełniłby austrjackiego giestu z przed dziesięciu laty. Możnaby sądzić, że ukazując potęgę imperjalistyczną Brytanji bez figowego nawet listka, rząd Baldwina wiedział, że jego akcja będzie uderzeniem w Ligę Narodów.

Anglja pod rządami konserwatystów zabrała się gorliwie do zniszczenia wszelkich planów pokojowych w Europie, opartych na prawie, arbitrażu i rozbrojeniu. Nie siła ma ustępować przed prawem, a prawo ma nadal korzyć się przed siłą.

Cofamy się gwałtownie wstecz.

Wypadki w Egipcie są żywym przykładem, jak kpi sobie z przedstawień pokojowych, chciwa i zaborcza reakcja.

wb.

POLSKA TYLKO DO WISŁY...

W popularnym na cały świat tygodniku „Graphic", w zeszycie z dnia 19-go lipca r. b. znajduje się na stronicy czwartej artykuł poświęcony podróży, którą na latawcu odbył niejaki pan Argus Burns. Obok podana jest mapa Europy, uwidoczniająca obszary ziem, nad któremi lotnik angielski przelatywał. Mapa w całości prawdziwa oprócz jednego maleńkiego szczegółu, który polskiemu zwłaszcza czytelnikowi odrazu rzuca się w oczy. Polska mianowicie ma tu granicę wschodnią biegnącą wzdłuż Wisły (!) przez co połowa niemal kraju naszego na owej mapie odchodzi na rzecz Sowdepji, a co jeszcze dziwniejsze... Wisła płynie z północy na południu, mniej więcej linją kawałka Narwi i kawałka Zbrucza, jej źródło leży tuż za Chojnicami, a wejście w górnym biegu Dniestru.

Oryginalna ta mapka ustanawia angielski rekord nad przysłowiową amerykańską nieznajomością geografji.

* * *

O KOLOR KRWI

Interesująca niezmiernie sprawa powstała na tle małżeństwa. Niejaki Rhinleander, pochodzący z jednego z najstarszych i najbogatszych rodów w Ameryce, ożenił się z córką szofera. Dla „arystokratycznej" gromady, takie zniżenie się młodzieńca nie pracującego do ludzi "pospolitych" żyjących z pracy, jest przestępstwem.

Lecz stało się coś gorszego. Oto ów młodzieniec dowiedział się po ślubie, że żona jego nie jest kobietą białą, a płynie w niej odrobina krwi murzyńskiej. Wobec alarmu w prasie i akcji Ku Klux Klanu, który miodemu miljonerowi szyby powybijał, ten ostatni zażądał rozwodu. Zażądał na tej podstawie, że żona nie przyznała się przed ślubem do swego pochodzenia murzyńskiego, a przeto go oszukała. Sądy amerykańskie będą miały ważną kwestję do rozstrzygnięcia. Muszą ustalić, czy prawo małżeńskie w stanie nowojorskim, pozwala na rozwód, jeżeli w grę wchodzi problemat rasowy.

Kodeks w rzeczywistości nie zawiera w sobie żadnych klausul co do koloru skóry i krwi męża i żony. Nie może być nazwany oszustem Niemiec lub Anglik, jeżeli żeniąc się oświadczy, iż w żyłach jego płynie krew nie germańska, lub anglosaska, lecz słowiańska.

Sprawa, o ile rodzina żony Rhinelander'a zechce praw swoich dochodzić, oprze się niewątpliwie o najwyższy sąd federalny.

Wyrok byłby tutaj bardzo ciekawy.

* * *

Szczątki wybitnego socjalisty francuskiego, zamordowanego w roku 1914, J. Jaures'a zostały w tych dniach uroczyście złożone w Panteonie.

W uroczystości nie brała ostentacyjnie udziału prawica. Starali się ją zakłócić komuniści.

* * *

PAMIĘCI BR. KUŁAKOWSKIEGO

Jako siewca z bożej łaski,
między braćmi, między swemi,
rozsiewałeś złote ziarna
na dalekiej, obcej ziemi...

Złote ziarna — myśli złote —
które w tych budziły ducha,
których, w ciężkiej walce życia,
ogarniała rozpacz głucha...

W słowach Twoich była wiara,
tyle mocy z nich tryskało —
i miłości dla Ojczyzny
tyle w nich głębokiej drgało...

Tyś nas uczył jak żyć trzeba,
by z nas Polska była dumna,
byśmy w bagnie nie ugrzęźli,
jak bezmyślna trzoda tłumna...

Ty wpajałeś w serca nasze
cześć dla prawdy, dla wielkości,
dla wszystkiego co szlachetne,
a pogardą dla podłości...

Choć odszedłeś bezpowrotnie,
został z nami duch Twój bratni:
Twoje słowa, Twoje czyny
i testament Twój ostatni...

Cześć Ci za to, żeś w kraj światła
wiódł nas, dzielny Przewodniku!
Cześć pamięci Twej świetlanej,
świętej sprawy bojowniku!

MARYLA.

Dr. Wł. Koniuszewski.

NA POSTERUNKU

Dyrektorzy świeżego powietrza

Ekonomiści szkoły socjalistycznej wprowadzili, przez wszystkich niemal pisarzy w tej dziedzinie uznany i przyjęty, termin: „nieobecny kapitalizm". Mianem tem nazywa się najnowszą fazę gospodarki kapitalistycznej, która polega na zwalaniu brzmienia korporacjami i przedsiębiorstwami na płatnych urzędników nie należących do grona współwłaścicieli i niepobierających żadnych dywidend, procentów i wogóle zysków, a tylko zwyczajną pensję, na warunkach tak samo niepewnych, które się ofiarowuje robotnikom fabrycznym lub biurowym.

Publicyści obozu robotniczego także wykazywali, że w pewnem stadjum rozwojowem kapitalistycznej gospodarki, osoby kapitalistów staną się zupełnie zbędne, bo nadany "przedsiębiorstwom handlowo-przemysłowym rozmach z lat poprzednich, na odpowiedniem podłożu i w warunkach sprzyjających, pójdzie naprzód, sam przez się, a osobowość właściciela kapitalisty zaniknie.

Jeszcze przed niewielu laty wysydzano te głosy i powoływano się na kilku tuzinów przykładów, jak to miljoner X lub multimiljoner Y rozpoczynali swoją karjerę od sprzedawania zapałek lub gazet po narożnikach amerykańskich miast. Ameryka jest bowiem krajem szansy dla wszystkich i każdy może się w niej dorobić miljonów.

Dziś, zwłaszcza wskutek namożenia się w czasie wojny miljonerskich dorobkiewiczów w o wie le większej liczbie, zniżeli można sobie było wyobrazić, kwestją „nieobecnego kapitalisty" zajmują się i nie-socjalistyczni publicyści amerykańscy, a jeden z nich nazwiskiem William Feather, zebrał rzeczowy materjał statystyczny, gryzącym sosem satyry podlany, którym udowadnia, że miny czasy zapracowanych przedsiębiorców amerykańskich, a nastały czasy „dyrektorów świeżego powietrza". Zdaniem tego publicysty, nowoczesny amerykański „businessman", jest typem „of a loafer without paralell in all the world."

Autor rzeczony powiada, że w ostatnich dziesięciu latach założono w St. Zj. 2,500 boisk do gry w golfa, którego gra dwuch miljonów amerykańskich **businessmanów**, zajmuje najmniej trzy popołudnia w tygodniu.

Sto tysięcy **businessmanów** amerykańskich należy do 1,350 klubów „Kiwanis", drugie tyle do klubów „Rotary", a dalej „Lions" „Exchange" itp. Do tego dodać należy kilka tysięcy klubów mniejszych, handlowych, ogłoszeniowych itp., oprócz ekskluzywnych klubów zabawowych. Kluby te pochłaniają ogromnie wiele czasu nietylko wieczorami, ale i w czasie dnia roboczego, zwłaszcza, w porze obiadowej, która trwa nieraz i trzy godziny. Rok rocznie odbywa się w Ameryce 5,000 rozmaitych kongresów czyli konwencyj, a przecież na konwencjach takich trzeba się pokazać, trzeba się dać poznać, trzeba trochę pobłyszczeć, choćby się tam jechało tylko na to, by pogwałcić prohibicję.

O ile kwestja płatnych wakacyj wciąż jeszcze leży w krainie marzeń odnośnie do mas robotniczych amerykańskich, o tyle wielcy i mali kapitaliści mają zwyczaj spędzania najmniej dwuch miesięcy w roku na podróżach zamorskich, a nieco mniejsze „ryby" zadawalają się dwukrotnym w roku wyjazdem, choćby po miesiącu jużto do Kalifornji, jużto do Florydy, nie licząc dwu lub trzydniowych wycieczek, każdego tygodnia, w ciągu lata urządzanych.

Rezultat z tego wszystkiego jest taki, że w przedsiębiorstwach amerykańskich namnożyło się mnóstwo „officiency experts", „sales managers", „boosters", „advertising experts", „secretaries" itp., a nawet każdy z kierowników poszczególnego działu danego przedsiębiorstwa wyręcza się asystentami a sam oszczędza swoją pomysłowość dla t. zw. „większych zagadnień", a w grun cie rzeczy — najzwyczajniejszego nieróbstwa.

Rzecz charakterystyczna, że te przedsiębiorstwa, których wyżej omówiony system zakorzenił się na dobre — prosperują coraz lepiej, natomiast starego typu, pracowici **businessmani** amerykańscy ledwo koniec z końcem wiążą. Potwierdza to twierdzenie ekonomistów socjalistycznych, że mechanizm coraz bardziej rozwijających się i jednoczących przedsiębiorstw kapitalistycznych prosperuje doskonale bez samych kapitalistów. Innemi słowy, kapitalizm przeżywa się sam przez się, a jego przedsiębiorstwa dojrzewają, dostosowują się do nowych form lepszego ustroju kooperatywnego i kolektywnego.

Z PRASY I O PRASIE

„Telegram" w Buffalo, który w sprawie oszczerstw rzuconych przez księżą szmatkę nowojorską na senatora Woźnickiego, zajmował wyczekujące stanowisko, obecnie z powodu wyroku sądu senackiego w Warszawie, oczyszczającego wybitnego działacza „Wyzwolenia" i wice-marszałka senatu, napisał co następuje:

„Chociaż pan Woźnicki jest członkiem stronnictwa, którego my nie popieramy, wystąpiliśmy stanowczo przeciw tej nie tyle oszczerczej, o ile głupiej napaści, bo przecież zdrowy rozum nakazywał pomyśleć choć troszkę, że Woźnicki był wybrany nie gdzieś z Honolulu, lub z wysp Karalbskich, ale z okręgu bardzo bliskiego stolicy, gdzie przeciwne partje wyszperałyby najdrobniejszy szczegół, tyczący się karjery przeciwnika, a cóż dopiero takie straszne oskarżenie.

„Lewicą" będzie miała „jubel" i słuszny.

My, jako pismo przedewszystkiem polskie, cieszymy się również, że w Senacie Rzeczypospolitej są czyści moralnie. Tu jednak nasuwa nam się następująca sprawa pod uwagę.

Senator Woźnicki wziął się odrazu do obrony swego honoru i wierzymy, że jak dostał zadośćuczynienie w Polsce, dostanie i tu w Ameryce. „Lewica" bowiem umie się brać do swoich interesów, i choć jest jej, jak naprzykład w Ameryce znaczna mniejszość, umie bardzo solidarnie krzyczeć, jeszcze solidarniej wymyślać i bronić swoich."

„Telegram" blada, że nie broni wobec ataków lewicy, swoich ludzi prawica, wołając patetycznie:

„Weźcie zaś „prawicę" którą „ipso facto" reprezentuje Wydział Narodowy. Czy on kiedyś wziął się do skóry wszystkich oszczerców, czy chwycił różnych bandytów dziennikarskich za kołnierz, i czy zaprowadził ich przed kratki sądowe? Obsypywano błotem najwybitniejszych i najzacniejszych ludzi, zrywano wiece, a gromada „Wydziałowców" jak stado wołów, spuszczała głowy i dawała się smagać!"

Panie redaktorze „Telegramu". Możemy pana zapewnić, że pokrylibyśmy koszta sądowe, gdyby Wydział Żechciał wytoczyć któremu z publicystów lewicowych lub działaczy proces o rzekome oszczerstwa. Sedno rzeczy w tym, że wydziałowcy lękają się takiej rozprawy, woleli zawsze wymyślać w swojej prasie, bez poważnych dowodów i argumentów.

Na wychodztwie bawiło mnóstwo dostojników prawicowych z kraju. Lewica ich krytykowała. Często ostro i bezwzględnie. Ale żaden z nich nie mógłby zna leźć dostatecznej przyczyny do szukania satysfakcji aż w sądach Sejmu lub Senatu Rzeczypospolitej.

W takiej sytuacji trudno marzyć o procesach „przyszpilaniu paszkwilantów" i t. p. Kto masło ma na głowie, niech nie wychodzi na słońce.

ROZMAITOŚCI

SĄD PRUSKI UWOLNIŁ ZABÓJCĘ POLKI.

„Gazeta Olsztyńska" przynosi opis istotnie prowokacyjnego wyroku pruskiego na zabójcę Polki — Zofji Ciechanowskiej.

Czytamy tam:

Przed sądem przysięgłych to czył się proces przeciwko gospodarzowi Erykowi Sampa z Nowego Targu. Zastrzelił on w Nowym Tragu polkę Z. Ciechanowską z Nowego Targu. Głównego świadka, robotnika Smolińskiego z Nowego Targu zawezwano telegraficznie.

Stwierdzono pomiędzy innemi że w dniu 6 czerwca 1924 wieczorem około godziny 10, zgromadziło się przed karczmą Kann wischera około 50—70 osób. — Prokurator oświadczył, że byli to przeważnie ciekawi, kobiety, dziewczęta i dzieci. Ponieważ nie zachodziła obrona własna, wniósł prokurator dla oskarżonego o 1 rok i 6 miesięcy więzienia z dolicznem 7 tygodni przepędzonych na śledztwie.

Obrońca adwokat Sieg z Sztumu powiedział między innemi co następuje:

„W gościńcu Kannwischera śpiewali niemieccy członkowie straży ogniowej i strzelcy z Kalwy pieśni niemieckie, co gniewało (!) stojących na ulicy Polaków. Z tego powodu (!) wysłano Smolińskiego do lokalu, ażeby rozpoczął sprzeczkę (!). Smoliński usiadł w sposób bezczelny przy „stole pańskim" (informacje czerpiemy z hakatystycznej „Welschsel Ztg." — przyp. red. „Gaz. Olszt."). — Polacy na ulicy wołali: „Wyjdźcie tylko na ulicę, to pójdzie wam źle!" Adwokat Sieg prosił o stwierdzenie konieczności obrony własnej lub wykroczenie łudności (Ausschreitung (!) der Menge) i prosił o uwolnienie oskarżonego. Sąd przysięgłych uwolnił oskarżonego niemca od winy i kary.

My niestety w Prusach komentować wyroku sądowego nie możemy — kończy „Gazeta Olsztyńska".

HUMOR

OSTROŻNA.

Tylko czy te grzyby nie trujące?

— Uspokój się mężusiu, dałam je najpierw skosztować służącej.

— Panie kelner! To niemożliwe. Pełno much w zupie.

— W styczniu byłoby niemożliwe, ale w sierpniu?... Dlaczego? Zupełnie naturalnie.

FRANCISZEK
1000
zadowolonych klientów odejdzie z prezentami świątecznemi dla krewnych i znajomych od mojego składu
BIŻUTERJI
i
BRYLANTÓW
Specjalne oferty tego sezonu w damskich 14-karatowych zegarkach o 15 kamieniach, w białem albo żółtem złocie, od $15 i wyżej.
Męskie zegarki o 15 kamieniach od $15.
Nie czekajcie z zakupnem aż do ostatniej chwili.
FR. FICEK
JUBILER
330 E. 72 St.
między 1 i 2 Av.
NEW YORK
Telefon, Rhinelander 6259
FICEK

Bądź Szoferem-Mechanikiem!
Nauka się reperować automobile i jeździć w najkrótszym czasie. Pełny kurs za nauke 25 dolarów.
Polska Szkoła Automobilowa
726 Lexington Ave., New Yorku City w pobliżu 59th Street

Techniczna Szkoła Automobilowa
Praktyczne kursa wyuczania się na szofera, mechanika. Wykłady w języku polskim i angielskim przez znanego polskiego nauczyciela.
L. TYCHNIEWICZA
Gwarantujemy otrzymanie licencji. Dr.jemy dyplomy i staramy się o zajęcia. Szkoła otwarta od 9 do 9 codziennie. W niedzielę od 11 do 3 po południu.
New York Automobile School
228—2nd Ave., róg 14th St., New York

220 EAST 14th STREET
blisko Third Avenue
Dajemy najtańsze kursa we własnym języku, ucząc naprawy i jazdy na automobilach ostatniej konstrukcji. Gwarantujemy otrzymanie poswiadczenia. Klasy otwarte dziennie i wieczorem.
KOMPLETNY KURS $25.00.
NATIONAL AUTO SCHOOL
220 E. 14th Street, blisko Third Ave.

ARENA AUTO SCHOOL
UWAGA RODACY!
Niezależny, lekki i dobrze płatny kawałek chleba możecie z łatwością otrzymać po skończeniu naszej stare; i wypróbowanej Szkoły.
Samochody ostatnich modeli. Po skończeniu kursu wszyscy studenci otrzymują dyplom Szofera - Mechanika.
Licencja stanowa gwarantowana.
Na pytania prosimy kataloog.
ARENA AUTO SCHOOL 141 W. 54th STREET, NEW YORK N. Y.

Meble A. STEC
JEDYNY POLSKI SKŁAD MEBLI
POLECA PO CENACH
NAJNIŻSZYCH
ŁÓŻKA, STOŁY, KRZESŁA, DYWANY, LUSTRA, MATERACE, SPRĘŻYNY, ORAZ KOMPLETNE WYPRAWY ŚLUBNE
ZA GOTOWKĘ LUB NA SPŁATY
135 AVENUE "A"
pomiędzy 8th i 9th Street's
NEW YORK CITY
Telefon, Dry Dock 5248

FUTRA NA zamówienie SZYJĘ
oraz sprzedaję gotowe.
Przeróbki i reperacje takowych. przyjmuje pracownia kuśnierska
A. ROŻEK
327 E. 14 St., New York City

POLSKA LECZNICA
Dr. Michał A. Iogolewicz
POLSKI LEKARZ
86 Second Avenue, New York City
SPECJALNOŚĆ
Leczenie elektrycznością i djagnozą za pomocą Promieni "X".
GODZINY PRZYJĘĆ:
10 do 1 przed południem!
6 do 8 wieczorem.
W niedzielę zodług umowy.
Telefon, Dry Dock 3428

Telefon, Orchard 1521
JÓZEF HALICKI, M. D
Lekarz
GODZINY:
Od 12 do 3 po południu
Od 6 do 8.30 wieczór
W niedzielę do 1 po południu.
311 East 10th Street, New York City

Dr. BRYAN
333 East 17th Street, New York City
pomiędzy First i Second Avenue's
Leczy chroniczne choroby krwi, nerwów, nerek i pęcherza.
Mężczyzn wyłącznie.
GODZINY:
Od 8-ej rano do 8-ej wieczorem.
W niedzielę od 9 rano do 4 popoł.

E. SCHWARTZ
201 East 9th Street
NEW YORK, N. Y.
Wysyła pieniądze do wszystkich części świata w dolarach, jakoteż świąteczne pakunki krewnym.

DR. J. GROSSMAN
DENTYSTA-SPECJALISTA
160 Essex St.
róg Stanton St.
X-Ray — Leczenie Dziąseł.
Mostki stałe i usuwalne.

Dr. A. WEISS
Surgeon Dentist
149 Statnon St.
róg Suffolk St.
149 Stanton St.
Pierwszorzędne roboty dentystyczne wykonuje po najniższych cenach.
LECZY PYORHEA.
Wszelka robota gwarantowana. Bezpłatne badanie. Mówi po polsku.

Dr. MANDRACCHIA
Specjalista w Chorobach Chronicznych
Leczenie za pomocą natryskiwań i elektryczności.
GODZINY:
od 11 do 1 po poł.—od 5 do 7 wiecz.
W NIEDZIELĘ
za porozumieniem z lekarzem.
Hotel Coolidge
129 West 47th Street
Telefon, Bryant 4227, 0617

Najlepszy Środek od Reumatyzmu
Jeżeli cierpicie na łamanie w kościach nogach, rękach i innych częściach ciała, powinniście nie zwlekać kupić pudełko kapsułek
REUMATIZOL
Mamy tysiące podziękowań. Zgłaszajcie się osobiście lub listownie do
Dr. E. LIEBMAN
258 Ave., A, (Apteka), New York
Cor. 15th Street

SPECJALNOŚĆ
Choroby Chroniczne Mężczyzn i Kobiet
Krwi, Nerwów, Nerek i Pęcherza
PORADA DARMO
MÓWIĄ PO POLSKU
Dr. LOUIS ZINS
110 East 16 Street
(Między Union Square i Irving Place)
Codziennie od 9 rano do 8 wieczór.
Niedziela od 9 rano do 4 po południu.

AKUSZERKA
Mówi po polsku
Trzydzieści lat praktyki
MRS. VOSAHLO
158 West 24th Street
blisko Seventh Avenue
Wynagrodzenie Minimalne.

Telefon, Astoria 0208
R. SAVINE, M. D.
Polski i Ruski Lekarz
417 — 7th Ave., Long Island City
blisko Jamaica Avenue
Egzaminacje przy pomocy X-RAY.
GODZINY URZĘDOWE:
od 12 do 2 po południu
w niedzielę od 11 do 1 po południu

F. BERNARTOWICZ:

POJATA

CÓRKA LEZDEJKI

(Ciąg dalszy).

Aż też nareszcie stanął u kresu —. Wszystkie części budowy były już skończone i do wewnętrznego składu nic nie brakło. Uwiadomiona Helena zeszła z ojcem oglądać robotę. Najpierwszy przed miot, który ją uderzył w kościele, był to kapłan —czekający przy ołtarzu w ubiorze godowym! poznała zaraz, że go Dowojna z klasztoru sprowadził na pobłogosławienie związku, i z tem większą pilnością wglądać zaczęła w szczegóły świątyni, a gdy już nic zarzucić nie mogła, pytała rycerza, kto ją przed ołtarz powiedzie i gdzie jest orszak godowy.

— Gdzie orszak godowy?—powtórzył strwożony Dowojna — o Heleno! kto szczęście poślubienia miłej osoby ma jedynie na celu, czyż powinien się troszczyć, że mniej lub więcej godowników będzie na jego weselu?

— Nie przeczę, lecz trzeba, żebyś wiedział, rycerzu Dowojna! że ja w mym rodzie ani jednej nie znajduję dziewicy, któraby tajemnie ślub brała; od zwyczajów mych przodków różnić się nie myślę.

— Heleno! — rzekł surowo Habdank — widzę, że ty rzecz do nowych zwłok wiedziesz; twój ojciec i ten kapłan będą twymi godownikami; dosyć tych żartów, stawaj u ołtarza!

— To być nie może, mój ojcze! Na weselu twej córki muszą się znajdować dusze czyste, niewinne, owoce mych starań pobożnych. To darmo, ja bez uczestnictwa nowo nawróconych chrześcijan ślubować nie będę!

— Ale skądże weźmiesz tych dusz czystych i niewinnych? — mówił pełen rozpaczy Dowojna.

— Skąd ich weźmiem? Powinienże o to pytać chrześcijanin prawdziwy, narzeczony Heleny? Spójrz na te wsi, miasta pełne ludu, który żyje w niewiadomości prawd świętych; nie czujeszże w twem sercu świętego zapału? Nieradżebyś, gardząc śmiercią, od wiecznej lud ten zachować zaguby? powiedz, nieradżebyś nim widzieć napełniony ten kościół? Ach! jeśli inne są w tej chwili serca twego czucia, oddal się odemnie na zawsze, ja cię szczęśliwym uczynić nie zdołam.

Dowojna słuchał tej nowej perory, jak człowiek pozbawiony zmysłów. — Jeżeli w tej chwili co innego w sercu mem czuję, prócz wściekłej rozpaczy — rzekł uderzając się pięścią w głowę — niechaj mnie tysiąc zniszczy Perkunów!

— Co słyszę! — zasłaniając uszy zawołała Helena — bezbożny! bogów pogańskich wspomina, i jeszcze w tem miejscu! — I chciała się oddalić.

— Słowo tylko, Heleno! — mówił przelękniony Dowojna — ja ci ich po ślubie wiele chcesz sprowadzę.

— Córko! — rzekł zatrzymując ją ojciec— zamiast zarobienia na imię pobożnej chrześcijanki, śmieszną się tylko czynisz wymyślnicą. Czyż niedość podjąłem niebezpieczeństw i trudu, żebyś mię nowemi dziwactwy trapiła? Czy myślisz wiekować na tej pustyni? Ślubuj natychmiast! ja ci rozkazuję.

Na tak surową odezwę pobożna piękność na ręku ojca zemdlała. — Przelękniony Dowojna wszystkich używał sposobów, aby ją otrzeźwić, kropił wodą, prosił, zaklinał, i najzupełniejsze posłuszeństwo przyrzekał, byleby tylko znak życia dała. Już i Habdank strwożony zwolniał w surowości i zaczął się czule córką zajmować; wtenczas Helena otwierając błękitne swe oczy, jakby przebudzona ze snu miłego mówiła z troską:

— Gdzież się znajduję? Gdzie są ci ziemi świętej rycerze, których teraz pułki widziałam? O Syrjo! Antyochjo! Nie zna zimna Litwa twych mężnych wyznawców! Był jeden, lecz nie mnie dostało się szczęście natchnąć go tem pięknem uczuciem.

— Wiele nowowierców mieć żądasz na twojem weselu? — zapytał surowo Dowojna.

— Czyż możesz o to mię pytać? Jabym tyle ich mieć pragnęła, ile na świecie jest pogan; lecz — gdy to być nie może, przestanę na tem, co ci niebo zdarzy.

— Będziesz ich mieć rotami — rzekł rycerz — lecz biada ci! jeśli raz jeszcze chybisz mi słowa. Porzucę ciebie i tę religję, w której imieniu tak nielitościwie obchodzisz się ze mną; wrócę do mych bogów i z ciebie im naprzód ofiarę uczynię.

— Uspokój się Dowojna — mówiła z przymileniem dziewica. — Pierwsi chrześcijanie opuszczali chętnie żony i majątki idąc za opowiadaniem wiary, a ty się wzbraniasz rozstać na chwilę z twoją narzeczoną, nie pomnąc na to, że godniejszym jej wrócisz. Idź raczej, przywiedź do brej chęci ludzi, ja się sama zajmę ich usposobieniem i w dzień ich nawrócenia ślubować ci będę.

Wyszła z ojcem z kościoła zostawiwszy Dowojnę w gniewie i rozpaczy. Nieszczęśliwy rycerz chodził długo, pozierając smutno na te same ściany, które niedawno wznosiły się razem z jego nadzieją; teraz, na co rzucił okiem, wszystko było przyczyną jego żalu i oburzenia; przekonawszy się nakoniec, że najsprawiedliwsze uwagi, najżałośniejsze skargi, ani jednego pewnie nie sprowadzą nowowiercę, postanowił czynniej się zająć swojem poruczeniem, chociaż, jak do wykonania jego przystąpić i jakich ku temu użyć sposobów, najmniejszego nie miał wyobrażenia.

— Zdejm, mój ojcze, te szaty z siebie — mówił zbliżywszy się do zakonnika, który miał błogosławić jego związek — zdejm i nauez mię, co mam czynić w mojem położeniu nieszczęsnem. O błogosławiony! stokroć błogosławiony stan twój, którzy cię wyłącza z podległości tej płci wymyślnej; przecież muszę raz ją zwyciężyć i żeby mi te góry zwalić kazała, będzie moją nakoniec.

— Przesławny rycerzu! — rzekł rozbierając się zakonnik — błogosławieni cierpliwi. Ja się nad tobą szczerze lituję, nie mogę jednak powiedzieć, żeby ta dziewica złą cię wiodła drogą. Posłuchaj mnie tylko! — Jakób las siedem dosługiwał się swojej Racheli, wodę za nią ciągnął, pasł trzody jej ojca, a przecież wszystko miłe mu było!

— Dajże mi pokój z tymi przykładami! — przerwał niecierpliwy rycerz — ja się cię pytam, jak mam uskutecznić ten pobożny zaciąg?

— Ja mam mówić do ludu? — powtórzył zdziwiony Dowojna — to być nie może!

Zakonnik dowodził, że bez śmiałej i żarliwej do ludu przemowy ani jednego poganina nawrócić nie zdoła. — Zmartwiony Litwin prosił, żeby mu przynajmniej na początek chciał być przewodnikiem w tak trudnym zawodzie; ale on złożył się posłuszeństwem zakonnem, które mu nie dozwala samowolnie rozrządzać sobą. I przyrzekłszy modły na uproszenie łaski, pożegnał Dowojnę i do klasztoru pod Wilno obrócił. Zostawiony sam sobie rycerz długo zastanawiał się nad obowiązkami nowego powołania. Gdyby Trojdan był w Wilnie, onby mu najlepszej udzielił rady; ale Trojdan już od kilku tygodni znajdował się w Polsce, a bez jego wiedzy i dołożenia się niebezpiecznem było komukolwiek zwierzać się tak z śmiałych my śli, ile wtym czasie oburzenia ludu na wiarę chrześcijańską i jej opowiadaczów. Odrzuciwszy zatem wszelką obcą pomoc, postanowił na los się spuścić i uzbrojony tą śmiałą odwagą, która w najniebezpieczniejszych zdarzeniach zwykła wieńczyć zwycięstwem, wziąwszy na siebie prostą odzież i kosztur w rękę, opuścił Ponary i szedł drogą sam nie wiedząc, gdzie dąży i jakie go czekają wypadki. Tak idąc przez dni kilka od wsi do wsi, zwiedzał karczmy, poddasza bożyszcz, uroczyska i wszelkie miejsca, gdzie się lud gromadził; przysłuchiwał się pilnie rozmowom, poznawał skłonności i nic nie zaniedbał, czemby tylko mógł zarobić na najlepsze mniemanie. Miał on w tej wędrówce sposobność przekonania się, że mieszkańcom niektórych osad wcale nie zbywa na dobrej chęci, że nawrócenie ich nie będzie tak trudne, jak się z początku zdawało, byleby tylko kto do nich dzielnie głos zabrał; — postanowił zatem spróbować wymowy i ułożywszy perorę, jaką tylko podług swej retoryki być najlepszą rozumiał, upatrywał chwili, żebr się z nią mógł do ludu odezwać.

Właśnie raz z południa przechodząc lodem obszerne jezioro, spostrzegł na brzegu między krzakami kilku wieśniaków, koło ognia stojących; byli to rybacy, zatrudnieni pieczeniem ryb w blizkości posągu Kurcha, bożka potraw i żywności domowej. (Kurch był bóstwem trzeciego rzędu i w prywatnych tylko domach cześć odbierał; do niego należała wyszukańsza żywność i wszelkie łakotki. Ofiary mu czyniono w jesieni z owoców). Otóż są ludzie dobrej chęci i z którymi będę godował, mówił sam do siebie zbliżając się do nich pomału; w rzeczy samej uprzejmość wieśniaków jak najpomyślniejsze mu skutki wróżyła, spostrzegłszy bowiem idącego ku sobie wędrowca, zwyczajem wrodzonej gościnności zapraszali do siebie częstując rybami. Przyjął wdzięcznie ich chęć Dowojna; atoli nim rzecz swoją zaczął, starał się wprzód lepiej przekonać o usposobieniu umysłów i wdawszy się w rozmowę, dowiedział się, że jak najgorzej udał się im połów; jedni utrzymywali, że stary Perdut (Perdejtos czyli Perdut bóg wiatrów, żeglugi, marynarzy i połowów szczęśliwych, miał mieszkanie na dnie wielkich jezior. Litwini przed zapuszczeniem sieci czynić mu zwykli ofiary. O nim i o Kurchu. Naruszewicz w Mitologji Słowiańskiej), bóg wiatrów, śpiący na dnie jeziora, musiał się przebudzić i ryby w nory i zarośle zapędził; drudzy składali winę na zaniedbanie złożenia pierwiastków rybnych Kurchowi, a nadewszystko, że dawnym zwyczajem, przed zapuszczeniem sieci, nie pokruszyli jego posągu na cząstki i nie podzielili się niemi; inni też nie przepomnieli odnosić tej niepomyślności do win swych panów, którzy za nic mając bogi ojczyste, obcym sprzyjać wolą. Przysłuchiwał się pilnie tym zdaniom Dowojna i osądził w swem rozumieniu, że to była właśnie najprzyjaźniejsza chwila zwrócenia umysłów od przesądów do prawd chrześcijańskich; wystąpiwszy zatem na wzgórek, nowy apostoł zaczął śmiało dowodzić błędności ich wiary. Zdziwieni rybacy, patrząc mu w oczy, długo słuchali bez poruszenia; już był się wdrożył w najpiękniejszą płynność; oczy się jego iskrzyły, ręce zgodnie z ustami czyniły, myśl jedna śmielej cisnęła się za drugą; aż gdy w mężnym zapale powstał na bałwany pogańskie, nagle dostał w głowę sporym lodu kawałem, który go zupełnie zbił z tematu.

— A tyżeś to, przeklęty aztwaros (Aztwaros, nocna mara, pokusa)! Tyś to zaczarował jezioro! jeszcze będziesz bogi nasze bluźnić za to pewnie, żeśmy się z tobą posiłkiem dzielili! — wołały ze wszech stron głosy. — Bierzcie go, bracia! i pod lód, pod lód go zaraz, niechaj nam ryby w sieci napędza!

(Ciąg dalszy nastąpi).

Szesnastoletnia Nancy Clancy jest wywoływaczką stacji radiotelefonicznej w Richmond Hill

SPRAWY STOW. MECHANIKÓW

Zawiadomienie

Niniejszem zawiadamiamy wszystkich członków Stow. Mech. Polskich w Ameryce, iż sprawa przedstawia się zadawalająco, którą przeprowadził na korzyść St. M. P. delegat ze Wschodu, ob. P. Zuliński w stanie Ohio i prosimy wszystkich członków, aby byli obrej myśli. Wkrótce dowiedzą się o wyniku co komitet, który był wybrany na ostatniej konferencji dnia 16 listopada, 1924 przeprowadził.

Ale, aby resztę spraw naszych uporządkować, musimy pracować po filjach, aby zdobyć odpowiedni kapitał dla wysłania delegatów na Walny Zjazd, na którym każdy nasz członek musi być reprezentowany przez „proxy".

Uspokójcie się więc członkowie i cierpliwie wyczekujcie na Walny Zjazd, o którym będziecie wkrótce powiadomieni.

Za Komitet Wykonawczy:
Szczepan Zarzycki, przewod.
Tadeusz Zieliński, sekr.

Z KONFERENCJI STOW. MECH. POL. NA ZACHODNI STAN MASS.

które odbyło się w Easthampton, Mass., dnia 23go listopada o g. 2 pp.

Posiedzenie otworzył A. Marciniak z Easthampton, na przewodniczącego powołano W. Tarkę z Chicopee, Mass., na sekretarza niżej podpisanego.

Następujące filje były reprezentowane: Easthampton, Władysław Dubiel, Franciszek Lubaś, St. Guła, St. Koroma, Miecz. Bożek, St. Anton, Ant. Dziubek, St. Lewandowski, Aleks. Podolak, Ant. Marciniak.

Holyoke — Jan Leja, Alojzy Skarbek, Błażej Totoń.

Chicopee — Wojciech Tarka, Józef Koczela, Józef Fugiel.

A. Marciniak zdaje sprawozdanie z konferencji 11go października w New Yorku w streszczeniu. Uchwalono, aby popierać robotę i iść razem z New Yorkiem i Ohio; uchwalono, aby zebrać podatek po $1.00 od akcji na zapłacenie podatku stanowego i bronienie interesów Stow. Mech. Polskich.

W dyskusji zabierali głosy, Bożek, Marciniak, Zieliński, Tarka, Koczela, Anton.

Uchwalono wybrać komitet z pięciu, w skład którego wchodzą: W. Tarka z Chicopee, prezes; A. Nowak z Easthampton, kasjer; A. Marciniak z Easthampton, sekr.; J. Leja z Holyoke, J. Koczela z Chicopee — trustysi.

Powierzono komitetowi zwołać następną konferencję do Chicopee, Mass., czas i miejsce oznaczy komitet.

Następujący członkowie złożyli podatek po 1.00 od akcji:

Holyoke, Mass.

Błażej Totoń	$1.00
Alojzy Skarbek	3.00
Jan Leja	6.00

Easthampton, Mass.

Adam Nowak	1.00
Stanisław Anton	2.00
Antoni Marciniak	2.00
Juljan Wróblewski	2.00
Stefan Marciniak	1.00
Antoni Zieliński	1.00
Aleksander Podolak	1.00
Franciszek Lubaś	1.00
Władysław Dubiel	4.00

Chicopee, Mass.

Wojciech Tarka	2.00
Razem	$27.00

Pieniądze są u kasjera A. Nowaka.

Posiedzenie zamknięto o godz. 4:30 popołudniu.

Stanisław Anton, sekr.

Philadelphia i okolica

W niedzielę, dnia 30go listopada narodowa parafja św. Walentego w dzielnicy Frankford będzie święcić dwie ważne rocznice w dziejach Narodu Polskiego: Powstanie Listopadowe i śmierć Adama Mickiewicza, wieszcza narodowego. Z tego powodu odbędzie się w kościele specjalna uroczystość, a ks. Br. Krupski wypowie kazanie zastosowane do uroczystości. Nabożeństwo rozpocznie się o godz. 10:30.

„Człowiek jeden raz się narodzi, a dwa razy umiera, i człowiek, który dwa razy się narodzi, a jeden raz tylko umiera". Na powyższy temat, będzie wygłoszona nauka w kościele chrześcijańskim przy Pine ul., pomiędzy So. 4 i 5 ulicami, w niedzielę, 30. listopada 1924 roku, o godzinie 11-ej przed południem, a zaś wieczorem o godzinie 7:15 m. nauka na temat: „Jak papież przeklina". Prosimy wszystkich nie pominąć tak ważnej sposobności, lecz być obecnymi.

BACZNOŚĆ PHILADELPHIA!

WYRODNA CÓRKA

W DOMU POLSKIM, 211 Fairmount ave., Philadelphia, Pa.
W NIEDZIELĘ, DNIA 30-GO LISTOPADA, 1924
o godzinie 8-ej wieczorem

Tow. Dramatyczne Juljusza Słowackiego

wystawia tę przepiękną sztukę. — Jest to melodramat, osnuty na tle życia zbogaconej córki, która wzgardziła ubogą starą matką. Na scenie 40 osób; przepiękne śpiewy

PRZEDADWENTOWY BAL

urządza

Polska Robotnicza Kasa Chorych w Philadelphia, Pa.

W SOBOTĘ, 29-GO LISTOPADA, 1924 ROKU

W DOMU POLSKIM, 211 Fairmount ave.

Początek o godzinie 7:30 wieczorem

Wspaniała muzyka do tańca przygrywać będzie. Bufet dobrze zaopatrzony w smakołyki. Zabawa jakiej już dawno nie pamiętają. Młodsi i starsi — przyjdźcie — prosimy — a ubawicie się znakomicie.

KOMITET.

Brooklyn i okolica

DZISIAJ! DZISIAJ! DZISIAJ!

TOWARZYSTWO ŚPIEWU „SYMFONJA" PROSI NA

WIECZOREK

DO DOMU NARODOWEGO, 261 Driggs ave.
w Greenpoint

Doskonała muzyka. — Świetna zabawa. — Początek o 8-ej godzinie wieczorem

ARTYSTYCZNY KONCERT

W niedzielę, dnia 30go listopada, br. w Manhattan Opera House odbędzie się Wielki Koncert Ignacego Dygasa, jednego z najlepszych śpiewaków, nietylko Polski, ale całego świata.

Bilety nabywać można w kancelarji pana P. Nurkiewicza, 572 Fourth Ave., w South Brooklynie.

Z PRZEDSTAWIENIA „KARPACCY GÓRALE"

Już dawno w dzielnicy Greenpoint, nie mieliśmy takiej biesiady artystycznej, jak ubiegłej niedzieli: doskonałe, wybijające się wysoko ponad kółka, kółko amatorów 1-go Oddziału Zw. Mł. Polskiej odegrało piękny melodramat J. Korzeniowskiego pod tytułem „Karpaccy Górale."

Bohaterką wieczoru, była bezprzecznie p-na M. Mrozówna, którą znamy jako najlepszą amatorkę naszej dzielnicy. Tym razem p-na Mrozówna wprost zachwyciła publiczność. Zrozumienie roli, swobodna gra, doskonała modulacja głosu, rutyna wraz z umiejętną miminką, głębokie uczucie, które wlała w swą rolę świadczą dostatecznie, że panna Marja Mrozówna wybiła się ponad poziom amatorki, a stała się doskonałą artystką.

P-na K. Kuczaba w roli góralki Marty, matki bohatera Antosia, stworzyła piękny, naturalny, starannie wystudjowany typ starej góralki i czy to pieszcząc swego jedynaka Antosia, czy też rzucając straszne przekleństwo na żonę i dziecko swego prześladowcy, poprawną grą swą zasłużyła na ogólne uznanie, którego jej też nie szczędzono.

P-na J. Krzyżanowska, odegrała rolę żony Prokopa ze zrozumieniem i przejęciem się.

Obok panny M. Mrozówny, pan A. Korczyński, w roli bohatera sztuki „Antosia" grą naturalną, wolną od przesady, doskonałą dykcją zachwycił zebraną publiczność. Podkreślić musimy opanowanie pamięciowe roli przez pana Korczyńskiego, które pozwoliło mu być na scenie zupełnie swobodnym i wlać w jego piękną gamę głosową wiele uczucia.

Pan B. Hron, którego znamy, jako niepoślednego reżysera, interpretował rolę starego Maksyma i udowodnił swą umiejętną grą, że potrawi wyzyskać i uwypuklić każdy piękny rys i szczegół swej roli. Przepiękna scena końcowa, kiedy wtrąca Praksedę w nurty Czeremoszu, była tak piękne odegraną przez p-nę Mrozów nę i p. Hrona, że ogólne wzruszenie na sali wycisnęło niejedną łzę z oczu zasłuchanych słuchaczów.

P. J. Lewandowski potrafił wydobyć każdą iskierkę humoru z roli Mandatarjusza, unikając starannie przesady. Pn. K. Bogdanowicz pięknym śpiewem, oraz p. Gajdek pięknie odtańczoną „Kołomyjką" zyskali sobie długotrwałe oklaski. Inni amatorzy w osobach panien J. i G. Grzywińskiej i A. Zalewskiej, oraz panów A. Martina, W. Ramockiego, S. i A. Lewandowskiego, J. Kowalskiego i A. Salika, w zupełności dostrajali się do poziomu ogólnego.

Słów kilka osobno musimy poświęcić p. A. Krautowi, już nie jako amatorowi (grał doskonale rolę strzelca Prokopa), ale jako reżyserowi. Ogólne wrażenie, jakie sztuka wywiera na widzów, jej uscenizowanie jest miarą jej zalet artystycznych i zalet reżysera. Przyznać każdy musi, że z całego szeregu przedstawień amatorskich, „Karpaccy Górale" były najlepiej wyreżyserowane. Poszczególne sceny wychodziły pięknie, wystudjowane do najdrobniejszych szczegółów, uscenizowanie malownicze. Brak było zupełnie tej charakterystycznej cechy przedstawień amatorskich rozciągłości. Akcja była prowadzona energicznie, a jeżeli dodamy jeszcze, że potrafiono zrobić — pomimo prymitywnych urządzeń — dziesięć zmian i nie skracając zupełnie sztuki, w trzech godzinach, zrozumiemy, jaki ogrom pracy włożyć musiano, by „Karpaccy Górale" odegrane jak graną by.

Niedzielne przedstawienie, aranżowane przez Oddział Iszy Z. M. P., było zupełnym sukcesem, zarówno artystycznym, jak i finansowym. Sala Domu Narodowego, nie pomieściła publiczności, kasę musiano zamknąć, aby umożliwić grę amatorom. To liczne przybycie, świadczy, jaką popularnością cieszy się Oddz. I Związku Młodzieży Polskiej.

Z ust do ust powtarzano sobie na sali wiadomość, że jest to ostatni występ p-nny M. Mrozównej. Wierzyć nie chcemy i wprost nie możemy, aby p-na Mrozówna naprawdę przestała grywać w naszej dzielnicy. Myśmy śledzili jej postępy, od czasu, gdy pierwsze kroki stawiała na scenie i smutno by nam było, gdyby zabrakło jej nam teraz, kiedy poziom artystyczny jej gry, stanął wysoko ponad poziom amatorki. Jesteśmy przekonani, że p-na M. Mrozówna zmieni swe postanowienie, tembardziej, że rozeszła się po sali także pogłoska, że Oddział Iszy Zw. Mł. Pol. wystawi wkrótce przepiękną sztukę CHATA ZA WSIĄ, w której to sztuce panna M. Mrozówna odtwarza jąc rolę „Azy", miałaby szerokie pole dla wykazania zalet swego talentu. Nie żegnamy zatem, ale czekamy cierpliwie.

Pięknym czynem Komitetu Z. M. P. było przypomnienie zebranej publiczności, że w chwilach rozrywki powinniśmy pamiętać także o naszych rodakach, którzy cierpią. Apel, wystosowany przez członka Igo Oddz. Z. M. P. p. Kazimierza Nidzgorskiego o zrobienie składki na pogorzelców w Jersey City, znalazł oddźwięk zebranej publiczności, która ofiarowała na ten cel przeszło 80 dolarów.

Związkowi Młodzieży Polskiej podziękować możemy za wieczór miłe, spędzony.

WIECZOREK „SYMFONJI"

W sobotę, dnia 29 listopada, w górnych salach Domu Narodowego w Brooklynie, odbędzie się wieczornica Tow. Śpiewu „Symfonja".

Na wieczorku tym spodziewamy się wszystkich naszych stałych bywalców, gwarantując, iż będzie to jeden z szeregu tych słynnych wieczorków, z których „Symfonja" słynie na Greenpoint.

Program zabawy, jak zwykle, przytem wybór zagranicznych i miejscowych napojów chłodzących i smacznych przekąsek.

Doskonała muzyka, konfetti, serpentyny, gry i zabawy.

Miłośnicy swojskich zabaw mają doskonałą okazję.

Prosimy.

L. T.

Z powodu wyjazdu do Yonkers, N. Y., sumy w kościele św. Krzyża, 161—15ta ul., w South Brooklynie nie będzie. Pierwsza msza święta o godz. ósmej rano.

Ks. Wł. Trzepierczyński.

Pamiętajcie o Funduszu im. Józefa Piłsudskiego!

POLSCY LEKARZE

Telefon: Greenpoint 5715
DR. LOUIS S. GRYCZ
122 Kent Street, Brooklyn, N. Y.
pom. Manhattan Ave. i Franklin St.
Od 1 do 2 popoł. i od 6 do 8 wieczór.
W niedzielę od 12 do 2 po południu.
Dr. Grycz dopiero wrócił z Europy i rozpoczął znów swą praktykę.

Telefon, Hugenot 0995
S. M. Lewandowski, M. D.
GODZINY URZĘDOWE:
od 1 do 3 po poł. — do 6 do 8 wieczór.
W niedziele i święta od 8 do 9 rano.
767 Fourth Avenue, Brooklyn, N. Y.

Dr. Franciszek W. Wiński
Dwa Biura w Brooklynie:
565 Leonard St. blisko Nassau Av. | 116 North 9th St. blisko Berry St.
Od 1 do 3 popoł. | Od 9 do 10 rano
Od 6 do 8 wieczór | Od 1 do 3 wieczór
Telephone, Greenpoint 2663, 9738

Telefon, Stagg 2533
HENRYK SOKAL, M. D.
383 South Third Street
blisko Union Avenue
BROOKLYN, N. Y.
Godziny urzędowe:
od 12 do 1 po... — od 6 do 8 wiecz.

DZIAŁ KOBIECY

Redaguje: MARJA OSTROWSKA

Z życia Kobiet

Eugenia Żmijewska.

CAR I UNITKA

Powieść.

(Ciąg dalszy).

Mówił do niej po rosyjsku, ale głosem cichym, nie takim, jakim zwykle słyszała przemawia jących tą, wstrętną, dla niej mowa. Po raz pierwszy nie wydała jej się wstrętną, a była jej zupełnie zrozumiałą, choć Dosia udawała, że mało rozumie, dotych czas bowiem w tej mowie słyszała tylko zakazy i nakazy, — więc broniła się od nich, zasłaniając się tem, że nie wie, o co chodzi. Po raz pierwszy zdradziła się, że rozumie, a ojciec Innokentij, jak starzec, który nie może utrzymać się na nogach, na krześle przy jej łóżku usiadł.

Nie lękaj się, nie drżyj — mówił, ujmując jej rękę, — nie przychodzę do ciebie z przemocą, ani z groźbą... Przychodzę z Ewangelją, z zakonem miłości. Jak pokarm cielesny przenika w krew naszą i w ciało, zamienia się w tkanki, tak w dusze nasze przenika słowo żywota i zamienia się w odwagę chrześcijańską. Na świecie walka z nieufnością zrodzona. Na świecie zagłada, zniszczenie; ludzie pełni wobec siebie podejrzeń, próżni miłości, a w świecie Chrystusowym powinna być miłość ufna.

Dosia podniosła oczy bolesne z prośbą niemą, a on spojrzał w nie i mówił dalej:

— Ty, dziecko, jesteś nieszczęśliwa. Jak mówiłem, szukasz drogi. Bądź wobec mnie bez obawy. Odezwij się.

Dosia z płaczem wybuchła. Znowu rękę na jej głowie położył.

— Duszę tobie zatruli — mówił dalej — zatruli — jedni kłamstwem, brutalnością drudzy. Mów, jak umiesz, tym językiem, którym mówiłaś dotychczas. Ja rozumiem.

Dosia odezwała się, pierwszy raz w ciągu jego przemówienia — i odezwała się po polsku.

— Ojcze — wybuchła — ty jesteś dobry i rozumny. Ratuj mnie!

(Ciąg dalszy nastąpi).

Poezje

Kiedy naród w grobie chowa
Mistrzów swego słowa,
To z boleści i z goryczy
Wnet w zwątpienie wpada
I na grobach takich krzyczy:
Biada już nam, biada!
O, nie mączcie im tej ciszy
Żalem, co w zwątpieniu,
Bo, gdy który go usłyszy,
Zbudzi się w cierpieniu.
Niech po pracy i po znoju
Śpią w słodkim spokoju,
Niechaj śpią szczęśliwi.
Was niech wznosi ta otucha,
Że się duchy rodzą z ducha,
Że nie poszli cali...
Że zostali, że zostali
Młodzi, silni — żywi!

Bornel Ujejski.

Kuchnia

NA OBIAD

Zupa francuska z parmezanem.
Budyń z wątróbki.
Fricandau z indyka.
Kruche ciastka z konfiturami.

Fricandau z indyka. Oczyszczonego indyka lub indyczki poszlić, porąbać na części, zostawiając piersi całe, które przed wydaniem dopiero pokrajać w plasterki, złożyć w rondlu, dodać łyżkę masła, kilkanaście pieczarek, trochę skórki cytrynowej, podlać pół litrem wody i pół litrem białego wina i dusić na wolnym ogniu, aż będzie zupełnie miękki, potem rozetrzeć łyżkę mąki z łyżką masła rakowego, rozprowadzić rosołem i zagotować. Przed podaniem zaciągnąć sos trzema rozbitemi żółtkami, wrzucić kilkanaście szyjek i nóżek rakowych, trochę amoretek cielęcych, ugotowane cząstki kalafjorów i końce szparagów. Ułożyć indyka, na okrągłym półmisku, obłić sosem i ugarnirować pulpetami ze szpiku i grzankami z bułki, wykrajanemi w kształcie kogucich grzebieni.

Wolę zginąć od trucizny, niż od spojrzeń pięknej, a niedobrej kobiety.

Edward Lubowski.

S. A. SHERMAN

Wyjątkowo na Święta

Ten prawdziwy VICTOR, włączając 5 podwójnych rekordów, które sami wybierzecie, szozoteczki do rekordów, automatyczny aparat do powtarzania i 300 igieł —

Tylko $115.00

Victrola No. 210

Kompletny skład
VICTROLI, GRAMOFONÓW, SONORAS, PLAYER-PIANOS
POLSKICH REKORDÓW

która można nabyć za gotówkę lub na łatwe tygodniowe spłaty — Otwarte wieczorami i w niedzielę

2138 THIRD AVENUE
blisko 116 ulicy,
New York City

S. A. Sherman

ZAWIADOMIENIE

Echo Gwiazdy Wolności!

Najstarsze i największe w New Yorku Towarzystwo Dramatyczne i Bratniej Pomocy „Gwiazda Wolności" urządza dnia 29 listopada 37 roczny bal i przedstawienie w 4ch aktach pod tytułem „Ewa Miastkowska, czyli obrona Trembowli". Rzecz dzieje się w zamku w czasie wojny z Turkami za panowania króla Jana Sobieskiego. Wzruszający ten dramat będzie grany przez dobranych artystów pod przewodnictwem znanego reżysera ob. Kreutza. Muzyka doborowa polska — grać będzie do rana.

Uprasza się Szan. Publiczność, jakoteż sympatyków o poparcie.

M. Rymaszewski, sekr.

Mądry Sędzia Ratuje Rodzinę.

Gospodarz obecnie zadowolony
Wszyscy są Szczęśliwi!

Niedawno temu, pewna rodzina polska, zawezwaną została do Sądu, w sprawie wyrugowania z mieszkania ich. Głównemi świadkami byli pewni sąsiedzi, którzy skarzyli się, iż ciągle niepokojeni byli płaczem dzieci z mieszkania tej rodziny polskiej. Nie mogli wypiać po nocach i prosili gospodarza tego domu, aby wyrugował tą rodzinę z ich mieszkania.

Po wysłuchaniu zeznania matki tych płaczących dzieci, iż nie umiała dać sobie rady, gdyż jej dzieci cierpiały od kurczy, zpowodowanych przez kolki i zatwardzenie i że nie wiedziała czym temu zaradzić, mądry Sędzia zadecydował, aby udała się ona patychmiast do apteki i nabyła za 35 centów butelkę BAMBINO i dała takowe swym dzieciom, kiedykolwiek te bolesne symptomy na nowo się pojawią.

Sprawa odroczona została na dziesięć dni i matka uczyniła, tak jak jej zarządzono. Obecnie dzieci więcej nie płaczą po nocach—sąsiedzi są zadowoleni, gospodarz cofnął swą skargę i wszyscy są szczęśliwi.

BAMBINO jest najlepszym przyjacielem dzieci. Dzieci lubieją to. Proszą o więcej.

(ogł.)

SANTAL MIDY
Mężczyźni zabezpieczcie się przed wszystkim wenerycznym cierpieniom
SANYKIT
Zabezpieczenie dla mężczyzny tylko ostateczne zabezpieczenie. Wystarczy na 3 dni (4 sztuki) Wielkie ... 1 ... 1 ... wszystkich aptekarzy lub ... Sanykit Co., Dept. B, New York
Francis de Cyrtularas.

Nauczyciel starszy, udziela w domu lekcji młodszym i starszym osobom. System banki staranny, przystępny dla wszystkich. Każda lekcja osobno, pojedynczo, — silnie się jest koprzyszy. — Również załatwia sprawy w pisaniu listów, podań i dokumentów wszelkiego rodzaju. — Zdolność dobrej wymowy, gładkiego czytania i poprawnego pisania — to główne warunki.

E. SZAMIŃSKI
217 East 10th St., New York
pomiędzy First i Second Avenue's

ZARABAJCIE DOBRZE!

Wyuczcie się fachu! Wyuczcie się na balierza w pięciu Cyrodnich. Kurs $25. Wykłady we dnie i wieczorami (gwarantujemy stałe pomady. National Barber College, 150 Third Ave., New York City.

Drobne Ogłoszenia

POŻYCZKI sumy pieniędzy do wypożyczania. Drugie i trzecie hipoteki, wypożyczki na budowę. Dogodne warunki. Prędka obsługa. Eskay Holding Corp. 281 Fulton St., Brooklyn. Tel. Triangle 7897.

Nauczyciela muzyki udziela lekcji na fortepianie.

J. GODLEWSKA
144 York St., Jersey City, N. J.
ostatnie piętro

Praca dla Kobiet
(Help Wanted Female)

TCZCINOWYCH ROBOTNIKÓW
wyiącznie na koszyki i jace
Zgłoszenia
MANFRED NOVELTY MFG. CO.
196 Canal Street
(1m)

Vacuum Tube Operatorek
doświadczonych mouters, tubulators, sealers, basing-i soldering operatorek na vacuum tubes i incandescent lamp
Dobra zapłata.—Stała praca.
De Forest Radio Corporation
Franklin St. & Central Ave.
JERSEY CITY, N. J.

KOBIET do czyszczenia, znajomość języka angielskiego wymagana. Lying-In-Hospital Second Ave. i 19th St. (29f)

DZIEWCZYNA do ogólnej domowej roboty, spać na miejscu, bez rekomendacje wymagane. Mrs Tutaher, 311 East 179 St., Fordham 369-J.

DZIEWCZYNA lub kobieta w średnim wieku do ogólnej domowej roboty dla małej rodziny, dobry dom. Telefonować po 6-ej dzień. Midwood 6854-J.

DZIEWCZYNA do domowej roboty, dla małej rodziny, rekomendacje wymagane, spać na miejscu, bez prania. Kitchen 411 E. 178th St. Telefon. Fordham 1359-J.

DZIEWCZYNA do ogólnej domowej roboty i lekkiego gotowania, mała rodzina, dobry dom. Telefon Lafayette 1615, 559 Sterling Pl. Brooklyn.

OPERATORKI na Merton Overlock machines, doświadczeni na dziecięce sukienki nocne i kaftaniki. Zgłoszenia Newark Ave., Jersey City. (29f)

Praca dla Kobiet
(Help Wanted, Female)

DZIEWCZĄT
potrzeba, które umieją sortować biżuterię. Dobra zapłata.—Stała praca.
Zgłoszenia do
HARRY C. SCHICK, Inc.
105 Chestnut St., Newark, N. J.
(29f)

DZIEWCZĄT
do pakowania cukierków
doświadczonych
kilka godzin dziennie i wieczorami
MEYERS
354 West 125th Street
(1f)

BRANCHERS
doświadczonych na pióra i kwiaty. Stała praca dla odpowiednich osób.
Zgłoszenia do
G. F. BELMONT
656 Broadway
(1f)

Praca dla Mężczyzn
(Help Wanted Male)

DOŚWIADCZONYCH
Fitters i Turn Lasters
na damskie pierwszorzędne turn obuwie
Zgłoszenia do
SIGMAN & COHEN, Inc.
1089 Flushing Ave., Brooklyn
(27m)

TAPICERÓW
potrzeba
Zgłoszenia do
BENTWOOD CHAIR CO.
Bldg. 89 — Bush Terminal
4th Street & Second Avenue
Brooklyn, N. Y.
(29m)

ROBOTNIKÓW
do reperowania lalek
doświadczonych pierwszorzędnych
potrzeba natychmiast.
Zgłoszenia do Employment Biura
THE NAMM STORE
Fulton Street, Brooklyn, N. Y.
Stróże Piętro — Wejście na Hoyt St.
(29m)

CHAIR DRIVER UP
doświadczony
Zgłoszenia do
DERBY and COMPANY
Broadway & West Side
JERSEY CITY, N. J.
(1m)

MĘŻCZYZN
do reperowania lalek
doświadczonych potrzeba natychmiast
THE NAMM STORE
Fulton Street, Brooklyn
Zgłoszenia do Employment Office
Stróże Piętro — Wejście na Hoyt St.
(29m)

POTRZEBA piekarza na drugą rękę do chleba i bułek stała praca dobra zapłata. Zgłoszenia Peoples Bakery, 157 Ninth St. Pakonie, N. J.
(1m)

MĘŻCZYZNA upitnij, który mają szeroką znajomość może zrobić łatwo dużo pieniędzy, zajęcia na cały dzień lub kilka godzin. SKORZYSTAJCIE Z TEJ NADZWYCZAJNEJ SPOSOBNOŚCI. Zgłoszenia od 10 do 12 Ticket Office 17 St. Mark's Place, New York.
(5m)

PORTERÓW, znajomość angielskiego wymagana. Lying-In-Hospital, Second Ave. i 19th St.
(29m)

POTRZEBA dobrego balwierza na stałe, dobra zapłata. 105 Berry Street, Telefon, Greenpoint 7637.
(30m)

DISHWASHERS — dwuch potrzebą. Jeden na noc i jednego na dzień. Zucker's, 174 Rivington St.
(1m)

INTROLIGATORÓW doświadczonych na składanie. Progressive Die Cutting Co., 204 Greene St., New York City.
(1m)

DO KRAJU!... Kto chce, pracować na okręcie kilka godzin dziennie przy lekkim ruchu, niech się zwróci do Morris Elgel, 129 Greenwich St., New York City.
(1m)

Interesy do Sprzedania
(Business Opportunities)

BALWIERNIA na sprzedaż za gotówkę lub na spłaty. 113 E. 7th St., New York.
(30m)

BUCZERNIA i Delikatessen, cztery pokoje wanna, rent $65. Cena $2,800, łatwe spłaty. 3224 Hudson Boulevard, Jersey City N. J. Bulko Cliff St.
(1m)

CANDY i Stationery sklep na sprzedaż tanio. 3 Broadway St. Maspeth L.I. (2s)

CANDY cigar i stationery store do sprzedania, dobry interes wyrobiony w pobliżu ulicy-okrążnej dzielnicy handlowej fabryki bardzo tani rent, sprzedam bardzo tanio z powodu samotności. 154 Ave. B. Bayonne N. J.
(4s)

DELIGATESEN, grocerrja lunch-wagon do sprzedania, agenci wykluczeni. — Zgłoszenia do sklepu, 1336 — 2nd Ave. New York. Telefon Rhinelander 0052.
(2s)

FORTEPIAN prawie nowy kosztował $800 z powodu wyjazdu sprzedam za $180. 211 A — 14th St., Brooklyn, New York drugie piętro.

FABRYKA wyrobu perłowych guzików do sprzedania, do wyrabiania lub przyjmę spólnika. 76 Boyd St., Newark, N. J.

GROSERNIA i delikatesen z powodu innego interesu na sprzedaż, dobra sposobność dla prędkiego kupca, tanio. Zgłoszenia 340 Franklin St. Greenpoint.
(2s)

GROSERNIA i bucznia na sprzedaż tanio z powodu dwuch interesów, ładne urządzenia i wyrobiony interes. J. M. 523 Boulevard; Bayonne, N. J. (1s)

GROSERNIA i delikatessen do sprzedania w dobrej lokacji. 38 E. Jackson Ave., Corona, L. I. blisko 50th St.
(1s)

GROSERNIA i bucznia, wyrobiony interes miedzy Polakami. M. Wysyński, 115 S. Orange Ave., Newark, N. J.
(1s)

GROSERNIA i delikatessen do sprzedania, dobry interes. Zgłoszenia do 389 Oakland St. Greenpoint.
(2s)

GROSERNIA i delikatessen do sprzedania w dobrej lokacji. 98 E. Jackson Ave. Corona, blisko 50 ulicy.
(2s)

GROSERNIA i delikatessen na sprzedaż dla prędkiego kupca, bardzo tanio. Zgłosić się do Chuber & Hrachovec, 1076 Manhattan Ave. Greenpoint.
(2s)

GROSERNIA i delikatessen, candy i cigar store do sprzedania z powodu innego interesu, 88 Keenan St. Greenpoint.
(2s)

Interesy do Sprzedania
(Business Opportunities)

GROSERNIA i Delikatessen do sprzedania bardzo tanio z powodu choroby. Polsko-angielska dzielnica. Cena $1,100. 43 Erie St., Jersey City, N. J.

JUŻ SĄ do nabycia kalendarze książkowe i ścienne na rok 1925 opłatki listowy papier i pocztówki na święta, zabawki i inne towary na prezenta gwiazdkowe, również do nabycia przybory religijne, rekordy, przybory balwierskie, komoda, wielki wybór cigar, papierosów i cukierków. Ceny umiarkowane. K. Flakowicz, 87 Grand St. Brooklyn.

MEBLE do sprzedania z 3 pokoi. — M. Gorczyński; 74 Graham Ave. Greenpoint.
(29s)

MEBLE do sprzedania z pokoju niepozwalającą miedzy spółnikami; dobra sposobność dla polskiego kupca. 465 West 51 st.
(2s)

MEBLE z trzech pokoi do sprzedania, można zamieszkać; rent $20. Zgłoszenia długie pletro, tył na prawo, Iwaniki, 253 E. 10th St., New York.
(30s)

Na Sprzedaż
POLSKA
DRUKARNIA
Nowe Caconki.—Nowe Maszyny.
z powodu wyjazdu
Wiadomość c. o. Nowy Świat

POLSKA księgarnia, candy i stationery store do sprzedania bardzo tanio dla prędkiego kupca, dwa pokoje do zamieszkania, gorąca woda, przy sklepie. 725 Courtlandt Ave. Bronx pomiędzy 156th i 156th St.
(6s)

POLSKIE Columbia Rekordy do sprzedania po 25c lub cztery za dolara. śpiew i tańce. 235 W. 42nd St., między 7th i 8th Ave.
(t f n)

PIEKARNIA na sprzedaż dla prędkiego kupca. Zgłoszenia: Piekarz c-o Nowy Świat.
(29s)

RESTAURACJA do sprzedania z powodu wyjazdu; lease na 5 lat; 515 Grand St. Brooklyn.
(30s)

RAZ na sto lat nadarza się taka sposobność. Sprzedam sklep który z okazji świąt ma obrót około $9000.— Cena śmiesznie niska. Zgłoście się DZISIAJ. Firma 25 lat stara, znana Polonji i przez Polonję popierana.— Cena $6000.— Dogodne warunki. — B. c/o Nowy Świat.
(2s)

RESTAURACJA do sprzedania w polsko-litewskiej dzielnicy z powodu wyjazdu do California, bardzo tanio, rent $28. 148 Bedford Ave., Williamsburgh.
(1s)

RESTAURACJA musi być sprzedana na tychmiast z powodu reperowania w małżeństwie. Interes gwarantowany; dzielnica ruskio-polska. Zgłoszenia do restauracji 62 Broome St. Newark, N. J.
(4s)

RESTAURACJA do sprzedania z powodu niedomagania. 3 lata, przyjęcia cena J. W. 131 Pavonia Ave. Jersey City, N. J.
(29s)

RESTAURACJA do sprzedania, tani rent. Zgłaszać się do J. Ketros 249 Henderson St., Jersey City, N. J.
(5s)

STARY wyrobiony interes latnieje om 1a. restauracja do sprzedania z powodu wyjazdu do kraju, lease na trzy lata. Stuyvesant Restaurant, 248 First Ave. New York.
(1s)

ZAKŁAD reperacji obuwia z wszelką maszynerją do sprzedania. Zgłoszenia Stationary Store 87 Grand St. Brooklyn.
(30s)

Realności do Sprzedania
(Real Estate for Sale)

ERIE Street—8-fam., simna woda, land. tur $23,000.

FOURTH Street—3-fam. murowany, murowany garaż na trzy samochody, $17,000.

GRANT Avenue—6-fam., po 4 pokoje i wanna na każdem piętrze, $23,500.

FOURTH Street—3-fam. murowany, $8,500.

SEVENTH Street—3-fam. murowany, $10,500.

BLISKO Dickenson High School, 3-fam. drewniany, $13,500.

MERCER Street—10-fam., po 5 pokoji i wanna na każdem piętrze, $29,000.

MYRTLE Avenue—6-fam. nowy dom, $27,500.

COLE Street—2-fam. murowany i sklep, $9,800.

NEWARK Avenue—2-fam. drewniany i dwa sklepy, $18,500.

BRIGH Street—6-fam. drewniany, $15,600.

OCEAN Avenue—4-fam. drewniany, 1 dwa sklepy, $12,000, gotówki $3,000.

WOODLAWN Avenue—2-fam. mruowany, $8,500.

VAN HORN Street—6-fam. murowany, $19,500.

BALDWIN Street—6-fam. murowany, $27,500.

A. Mikulski, Zarządca
DALY & COMPANY
296 Henderson St. — 195 Newark Ave.
JERSEY CITY, N. J.
Telefon, Montgomery 3460
(26, 29, 30s)

RODACY! Jeżeli kto poszukuje dobra farmę dużą lub małą, zalecam inwentarzem lub bez; wszystkie w dobrym położeniu, blisko miasta kolei, fabryk robotnicy podmiejskie. Interesowani proszę zgłaszać się do John Winiarskiego 168 Main St. Hightstown, N. J.
(5s)

6 FAM. DREWNIANY PO 4 POKOI DLA RODZINY, "BRICK-FILLED", WSZYSTKIE POKOJE WIDNE, RENTU $1,476. CENA $11,750, GOTOWKI $3,500. WIADOMOŚĆ, GAWLIŃSKI & CO., 231 DRIGGS AVE., BROOKLYN, N. Y.

$4000 GOTÓWKI kupi 10 fam., dom na 125 ulicy; lota 26x100. Cena $24,750. Immersa, 2 E. 23rd St.
(4s)

NIE CHCIAŁ PŁACIĆ
$1 ZA TUZIN JAJ.

Teraz rodzina jego je świeże jaja z ich własnej farmy, hodowli kur. Jakoteż mają swoje Jarzyny i mieszkają we własnym domu w

NEW BRUNSWICK, N. J.

Wy również możecie posiadać jedną z tych MAŁYCH FARM HODOWLI DROBIU. 10,000 kwadratowych stóp za $249; płacacie $50 gotówką i $5 miesięcznie.— 5 minut piechotą do miasta i blisko 50 dużych fabryk.

Zgłoście się lub napiszcie do właściciela.

HAMILTON, — 53 Park Row, Room 910, New York City.

6 FAM. MUROWANY PO 5 POKOI DLA RODZINY, RENTU $1,140. BARDZO MAŁY. CENA $12,000, GOTOWKI OD $3,000 DO $4,000. WIADOMOŚĆ, GAWLIŃSKI & CO., 231 DRIGGS AVE., BROOKLYN, N. Y.

Realności do Sprzedania
(Real Estate for Sale)

Realności do Sprzedania
(Real Estate for Sale)

PROSPECT REAL ESTATE & BUSINESS EXCHANGE
597-A 4th Ave., Brooklyn, N. Y.
Telefon, Huguenot 0687.
Prospect Ave. Subway Station

W Bay Ridge 2 fam. murowany; 11 pokoi, pomiędzy 6 i 7 Avenue. — Cena $11,400; gotówki $3000.
3 fam. murowany; 3 wanny, gaz elektryka. — Cena $6000. gotówki $1150. — Rent $1020.
3 fam. murowany, blisko Prospect Parku. Cena $12,500; gotówki $3000.

TANIOŚĆ

8 fam. murowany; dobra sekcja; dobra inwestycja. Cena $17,000. gotówki $3000.
8 fam. „limestone"; 1 blok od Prospect Parku; wszelkie ulepszenia. Lota 27,6x100. Cena $32,000; gotówki $10,000; rentu $3304.
8 fam. murowany; wszelkie ulepszenia, jeden blok od Prospect Parku. — Cena $25,000, gotówki $9000; rent $4200.
8 fam. murowany; 2 bloki od Prospect Parku; 6 pokoi i wanna; parowe ogrzewanie; elektryka; lota 28 x 100. Cena $23,000, gotówki $7,000, rentu $5,604.
16 fam. murowany; simna woda elektryka; lota 30x134; jeden blok od stacji subwayu. Cena $34,000; gotówki $10,000. Rent $5000.

POLSKIE BIURO REALNOŚCIOWE
W. ROGERS, J. DĄBROWSKI, J. DOUGLAS, S. GOWSKI
Biuro otwarte codziennie od 9 rano do 9 wieczór. W niedziele i święta od 9 do 6.
FILJA, 170-A North 8th Street, F. DOBROWOLSKI i F. BIEGEL.

SCIENTIFIC REALTY CORPORATION
Pierwsza i jedyne realnościowa korporacja w South Brooklynie, poleca poniższe taniości.

2 fam. dom, 10 pokoi; 2 wanny; w jaknajlepszym stanie. — Cena $6,000, gotówki $2,000.
2 fam. murowany, 11 pokoi, 2 wanny; bardzo dobra sekcja; w dobrym stanie. — Cena $9,000; gotówki $2,000.
3 fam. murowany; 14 pokoi; dobra sekcja; nowo tapetowany. — Cena $7,500; gotówki $2,000.
3 fam. murowany; 14 pokoi, 3 wanny ulepszenia, elektryka i gaz; bardzo dobra sekcja. — Cena $12,000; gotówki $3,000.
3 fam. murowany, 17 pokoi; 3 wanny, gazowe i elektryczne ulepszenia, — blisko Prospect Parku. — Cena $10,500; gotówki $3,000.
6 fam. drewniany dom; blisko polskiego kościoła; 4 pokoje; nowo-tapetowany; dobra sekcja. — Cena $11,500; gotówki $3,000.
6 fam. murowany, w jaknajlepszym stanie, nowo-tapetowany; 30 pokoi. 6 wanien, gazowe i elektryczna ulepszenia. Cena $18,000; gotówki $4000.
8 fam.' murowany, 40 pokoi; dobra sekcja w jaknajlepszym stanie; nowo-tapetowany; lota 33x100. Cena $15,750; gotówki na dogodnych warunkach.
8 fam. murowany; 40 pokoi; dobra sekcja; rent $2508 rocznie. — Cena $19,000; gotówki $4650.
8 fam. murowany; 40 pokoi; w jaknajlepszym stanie; rent $2304 rocznie.—Cena $14,750; gotówki $3,000.

E. C. ANKIEWICZ W. KOWALEWSKI
M. JAŻWIŃSKI F. PYZAK
648 FOURTH AVENUE BROOKLYN, N. Y.
Biblio 19th St. zejść na Prospect Ave. Stacji Subway'u.
Biuro otwarte codziennie do 9 wieczór.—W niedziele do 3 po południu.
Telefon, Huguenot 2578
(23s)

6 fam. drewniany. Cena $11,500, rent $123 miesięcznie, wpłaty $4,000.
4 fam. i dwa sklepy. Cena $12,500, rentu $169 miesięcznie, wpłaty $4,000.
8 fam. murowany po 5 pokoi, białe alewy; 1 wanny, elektryczność w całym domu, rentu $2,700. Cena $21,500, wpłaty wedle umowy.
2 fam. drewniany, wszelkie ulepszenia, lota 125 x 100 na bardzo dobrej ulicy, 100 stóp od Mahattan Avenue. Cena $10,000, wpłaty $3,000 (właściciel musi sprzedać).
Po informacje prosimy zgłosić się do naszego biura.

LINKE & BRACHOCKI
Real Estate & Insurance
1070 Manhattan Av. B'lyn, N. Y.
(22, 23, 27, 29s)

2 LOTY do sprzedania w Paterson, N.J. po informacje zgłosić się do 329, Ave. B: Jan Jankowski.
(4s)

3 FAM. DREWNIANY, 17 POKOI, KĄPIELNIE, ELEKTRYCZNOŚĆ, DOM W DOSKONAŁYM STANIE, NAPRZECIW PARKU, RENT $1,416. CENA $12,500, GOTOWKI $4,000 LUB MNIEJ. WIADOMOŚĆ, GAWLIŃSKI & CO., 231 DRIGGS AVE., BROOKLYN, N. Y.

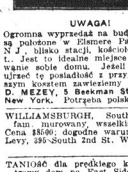

UWAGA!
Ogromna wyprzedaż na budowę. Loty te są położone w Elmore Park Rahway, N. J., blisko stacji, kościołów, fabryk i t... Jest to idealne miejsce na wybudowanie wasze domu. Jeżeli chcielibyście ujrzeć te posiadłość z przyjemnością na tym kosztem zawiezienie. Was tam. D. MEZEY, 5 Beekman St., Room 230, New York. Potrzeba polskich agentów.

WILLIAMSBURGH, South ,1st St. 3 fam. murowany, wszelkie ulepszenia 2 fam. murowany, trzecie piętro front, na prawo. 509 W. 52nd St.
(30s)

5 POKOI i wanna, elektryczność; mieszkanie świeżo tapetowane; rent $35.— 165 S. 1st St. Williamsburgh.
(29s)

4 ŁADNE pokoje; 148 E. 10th Street; blisko 14th St. subway.

MADISON ST. 400 3 i 4 pokoje; gorąca woda; elektryczność; wanna w kuchni $25 i $28.
(27,29,30s)

BELMONT Ave. 110 — 8 pokoje, elektryczność; wanna w kuchni (27,29,30s)

POKOJ umeblowane wszelkie wygody dla panów lub panien, można gotować. 125 Avenue A, mieszkanie 3, Paszczuk wejście z podwórza.
(30s)

WIDNY pokój i sypialnia do wynajęcia. Zgłoszenia do gospodarza, 44 Essex Street.
(30s)

POSZUKUJĘ mężczyzn na mieszkania. 271 Avenue B, trzecie piętro w yardzie.
(4s)

POKÓJ do wynajęcia dla mężczyzn. 148 East 17th St., pierwsze piętro z tyłu.
(1s)

DWA duże widne pokoje do wynajęcia, stosowne dla młodego małżeństwa. 149 Fourth St., Jersey City N. J.
(29s)

POKÓJ do wynajęcia. 231 Eldridge St., Mojewska, między Stanton i Houston.
(30s)

POSZUKUJĘ na mieszkanie mężczyzna lub małżeństwo. Drugie piętro z tyłu, 26 Avenue A, New York.
(30s)

UMEBLOWANY frontowy ciepły pokój dla jednej lub dwuch osób. Kąpiel, woda, można gotować, osobne wejście. 286 First Ave., blisko 17th Street.
(30s)

WDOWA przyjmie mężczyznę lub kobietę na mieszkanie, z wiktem lub bez. Mrs. Beck 221 E. 114th St., na parterze, front na prawo.
(29s)

DWI-pokojowy apartament, świeżo odnowiony, elektryczność, blaty alewy, rent $18. Zgłoszenia do Gawliński & Co., 429 E. 14th St.
(30s)

AVENUE A 207, blisko 12th St. cztery widne pokoje, rent $24.
(29s)

$100 Na Początek

Za $100 lub więcej na zadatek i po $20 miesięcznie możecie posiadać własny nowy dom i 3 loty lub więcej na ogród dla jarzyn i chowania drobiu. Na miejscu jest szkoła, tramwaj, sklepy, fabryki i nowa krawiecka szapa, do której potrzeba około 100 krawców, mężczyzn i kobiet dla stałej pracy. Okolica ta jest nadzwyczaj ładna, powietrze zdrowe, przejazd 5 centów do kluku set rozmaitych fabryk, w których roboty poddostatkiem dla każdego. Kto chce wykorzystać tą ofertę, musi zaraz osobiście lub listownie udać się po informacje i wolny tykiet na przejazd do:

LINCOLN COMPANY, 206 Broadway, Room 244, New York.

Poszukiwania
(Information Wanted)

POSZUKUJĘ spólnika do patentowanego wynalazku. Zgłoszenia pod C. c. o. C. Badden 328 W. 49th St.
(30s)

DOŚWIADCZONE robotnice na kilka godzin dziennie obcokrajowe, do domowej roboty i prania. — Quick Service Agency 104 West 125th St. Telefon: Morningside 6361.
(29f)

Pokoje do wynajęcia
(Rooms to let)

196 THIRD Avenue, róg 18th St., New York, frontowy pokój dla dwuch osób, parowe ogrzewanie elektryczność, wanna, prywatny dom. Bakanowski.
(30s)

POKOJE do wynajęcia dla jednego lub dwuch mężczyzn, trzecie piętro front, na prawo. 509 W. 52nd St.
(30s)

1 POKOJ i wanna, elektryczność; mieszkanie świeżo tapetowane; rent $35.— 165 S. 1st St. Williamsburgh.
(29s)

4 ŁADNE pokoje; 148 E. 10th Street; blisko 14th St. subway.

MADISON ST. 400 3 i 4 pokoje; gorąca woda; elektryczność; wanna w kuchni $25 i $28.
(27,29,30s)

BELMONT Ave. 110 — 8 pokoje, elektryczność; wanna w kuchni (27,29,30s)

POKÓJ umeblowane wszelkie wygody dla panów lub panien, można gotować. 125 Avenue A, mieszkanie 3, Paszczuk wejście z podwórza.
(30s)

WIDNY pokój i sypialnia do wynajęcia. Zgłoszenia do gospodarza, 44 Essex Street.
(30s)

POSZUKUJĘ mężczyzn na mieszkania. 271 Avenue B, trzecie piętro w yardzie.
(4s)

POKÓJ do wynajęcia dla mężczyzn. 148 East 17th St., pierwsze piętro z tyłu.
(1s)

DWA duże widne pokoje do wynajęcia, stosowne dla młodego małżeństwa. 149 Fourth St., Jersey City N. J.
(29s)

POKÓJ do wynajęcia. 231 Eldridge St., Mojewska, między Stanton i Houston.
(30s)

POSZUKUJĘ na mieszkanie mężczyzna lub małżeństwo. Drugie piętro z tyłu, 26 Avenue A, New York.
(30s)

UMEBLOWANY frontowy ciepły pokój dla jednej lub dwuch osób. Kąpiel, woda, można gotować, osobne wejście. 286 First Ave., blisko 17th Street.
(30s)

WDOWA przyjmie mężczyznę lub kobietę na mieszkanie, z wiktem lub bez. Mrs. Beck 221 E. 114th St., na parterze, front na prawo.
(29s)

DWI-pokojowy apartament, świeżo odnowiony, elektryczność, blaty alewy, rent $18. Zgłoszenia do Gawliński & Co., 429 E. 14th St.
(30s)

AVENUE A 207, blisko 12th St. cztery widne pokoje, rent $24.
(29s)